

Pismo Związku Polaków w Rumunii

Polonus

3 (314) 2023

Revista Uniunii Polonezilor din România

Drodzy Rodacy!

Z okazji świąt Wielkiej Nocy
składam Państwu najlepsze życzenia
zdrowia, szczęścia oraz wszelkiej pomyślności.
Niech Zmartwychwstanie Pańskie odnowi wiarę
i przyniesie nadzieję na spokojną i dostatnią przyszłość,
na pokój na świecie oraz spokój w naszych domach i sercach.
Chrystus Zmarwychwstał!

**Prezes Związku Polaków w Rumunii
Poseł Gerwazy Longher**

Dragi Compatrioți!

Cu ocazia sărbătorii Învierii Domnului
Vă adresez cele mai sincere urări
de sănătate, succes și prosperitate.
Fie ca Învierea Domnului să ne reînnoiască credința
și să ne aducă speranța unui viitor liniștit și îndestulător,
pace în lume și armonie în casele și inimile noastre.
Cristos a Înviat!

**Președintele Uniunii Polonezilor din România
Deputat Ghervazen Longher**

Życie biegnie zbyt szybko, abyśmy zastanawiali się nad tym, co w nim jest najważniejsze. Są tacy ludzie, którzy żyją wyłącznie tym, co ich interesuje – wszystko inne odrzucają. Są też inni, którzy, niezależnie od podzielanych przez ogół społeczeństwa wartości, dokonują swego rachunku relacji między sobą a bliźnim – mienia się humanistami. Wreszcie są i tacy, którzy wyznają określone wartości religijne – oni dokonują oceny swej relacji z Bogiem i bliźnim. Ponieważ jesteśmy naprawdę społeczeństwem wielokulturowym, stąd nie można się zamknąć ani w swoim egoizmie, ani w humanizmie czy też w swej religijności. W takim wypadku jak szukać tego, co nas łączy? Trzeba otworzyć się na drugiego człowieka i na to, czym on żyje. Nie wszystko zaakceptujemy – to naturalne, ale może część tych naszych wartości stanie się naszym wspólnym mianownikiem.

Jako chrześcijanie należymy do różnych Kościołów (wyznań). Łączy nas „jedna wiara, jeden chrzest, jeden Duch”. Warto więc pielęgnować w nas to, co daje nam siłę na co dzień, pomaga żyć, rozwija ducha, poszerza horyzonty myślenia.

W naszej kulturze religijnej jest miejsce na refleksję nad Bogiem, wspólnotą, sakramentami, modlitwą. Tę refleksję nazywamy rozmyśleniem, medytacją, kontemplacją. Ponieważ są różne tradycje owej refleksji, dlatego warto podzielić się głębią, którą każdy Kościół wypracował w sobie przez stulecia. Mam na myśli nie tylko katolicyzm i prawosławie, ale także inne wyznania, które wyznają Trójcędyne Boga.

Zanurzymy się więc w tajemnicę Męki, Śmierci i Zmartwychwstania naszego Pana, Jezusa Chrystusa. Pragnę się oprzeć o trzy dni: Wielki Piątek, Wielką Sobotę i Niedzielę Zmartwychwstania. Można powiedzieć, że dla współczesnych chrześcijan dni Wielkiego Postu, Wielki Tydzień i Okres Wielkanocny przeżywamy tylko w wymiarze religijnym, a ja dodam jeszcze mocniej – w wymiarze kościelnym. Co to znaczy? Mianowicie to, że my przeżywamy dość mocno wszystko to, co jest w kościele w czasie liturgii. Poza kościołem jest już inny świat – nauka, praca, załatwianie codziennych spraw, relacje z bliźnimi, wyjazdy, szukanie lepszego życia, odpoczynek. Owszem, pamiętamy kim jesteśmy i dokąd idziemy, ale to nie ma większego znaczenia. Życie jest życiem, a wiara jest wiarą. Następuje zde-

Viața trece destul de repede pentru a ne gândi la ceea ce este cel mai important. Sunt oameni care trăiesc doar cu ceea ce îi interesează – toate celelalte le resping. Sunt alții care indiferent de valorile împărtășite de întreaga comunitate, fac un fel de calcul al relației dintre ei și semenii lor – ei se numesc umaniști. În final sunt și aceia care au anumite valori religioase – ei evaluează relația lor cu Dumnezeu și cu aproapele. Deoarece suntem cu adevărat o comunitate multiculturală nu ne putem închide în egoismul propriu, nici în umanism sau în religiozitatea proprie. În acest caz, cum să căutăm ceea ce ne unește? Trebuie să ne deschidem față de celălalt om și pentru ce trăiește. Nu vom accepta toate lucrurile – e natural, însă poate o parte din aceste valori ale noastre devin numitorul nostru comun.

În calitate de creștini, aparținem diferitelor Biserici (confesiuni). Ne unește „o singură credință, un singur botez și Duhul Sfânt”. Merită, deci să cultivăm în noi ceea ce ne dă forța zilnică necesară, ne ajută să trăim, ne dezvoltă sufletul, ne lărgește orizonturile gândirii.

În cultura noastră religioasă este loc pentru reflecțiile asupra lui Dumnezeu, a comunității, a sacramentelor, a rugăciunii. Aceste reflecții le numim meditație, contemplație. Deoarece există diferite tradiții ale acestei reflecții merită, așadar, să împărtășim profunzimea pe care fiecare Biserică a dezvoltat-o în interiorul ei de-a lungul secolelor. Nu mă gândesc doar la catolicism și ortodoxie, dar și la alte culturi care îl recunosc pe Dumnezeu în Trei Persoane.

Să ne cufundăm deci în misterul Patimii, Morții și Învierii Domnului nostru Isus Cristos. Vreau să mă opresc la trei zile: Vinerea Mare, Sâmbăta Mare și Duminica Învierii. Se poate spune că pentru creștinii contemporani zilele Postului Mare, a Săptămânii Mari și Perioada Pascală le trăim doar în dimensiunea religioasă, și aș adăuga ceva chiar mai puternic – în dimensiunea bisericească. Ce înseamnă acest lucru? Și anume că, noi trăim destul de intens tot ceea ce este în biserică, în timpul liturgiei. În afara bisericii este o altă lume – școala, munca, rezolvarea problemelor zilnice, relațiile cu cei apropiați, călătoriile, căutarea unei vieți mai bune, odihnă. Firește că ținem minte cine suntem și unde mergem, dar aceasta nu are o mare însemnătate. Viața este viață, iar credința este credință. Există o ciocnire între realitate și principiile religioase acceptate. Se pot împăca

rzenie rzeczywistości z przyjętymi zasadami religijnymi. Czy można to jakoś pogodzić? A czy wiara klóci się z życiem? To tylko od nas zależy.

Smutek

W Niedzielę Palmową dotykamy spraw związanych z liturgią Wielkiego Tygodnia. Mamy w rękę palmy, może nawet idziemy w procesji, ale do naszego wnętrza nie dociera jeszcze, że Bóg postanowił ofiarować swego Syna za nasze odkupienie i zbawienie. Słuchamy dłuższego fragmentu Ewangelii – Męki naszego Pana Jezusa Chrystusa. W wielu kościołach, katedrach ów długi fragment czyta się z podziałem na role: narrator, Chrystus, apostołowie, Piłat, Żydzi, tłum... Jeśli potrafimy wejść w głębię natchnionego tekstu, to ogarnia nas religijny smutek. Dociera do nas, że kiedyś, dawno, dawno temu coś się stało w Jerozolimie i po dziś dzień skutki tamtego wydarzenia w jakiś sposób wpływają na nasze życie. No tak, ale gdyby rodzice nas nie przynieśli do kościoła i nie poprosili o chrzest, to czy śmierć Chrystusa miałyby jakiegokolwiek znaczenie dla nas? Ten smutek ma swoje źródło również w tym, że nie jesteśmy pewni, czy faktycznie my w tym wszystkim coś zawiniliśmy? Przecież my żyjemy „tu i teraz”, więc to nie ja i nie ty odpowiadamy za ukrzyżowanie Jezusa. Są tacy, którzy idą tym torem myślenia i zrzucają wszystko na Sanhedryn, faryzeuszów, Annasza, Kajfasza, Piłata, Rzymian... Dlaczego oni tak uczynili z Prawdą? I nagle, znienacka słyszą religijną piosenkę: „to nie gwoździe Cię przebiły. Lecz mój grzech; to nie ludzie Cię skrzywdzili, lecz mój grzech”.

Zaduma

Ten charakterystyczny wielkopiątkowy smutek przeradza się w zadumę. Oto już umarł Pan, który jest Mesjaszem. No i co dalej? Cisza wielka zaległa nad całą ziemią. Ale ta cisza, ta zaduma, jest tylko w kościele, w czasie liturgii. Na zewnątrz wszystko jest takie, jakie było przed wejściem do kościoła. Proszę się tym zbytnio nie przejmować, bo przecież nie będziemy „trąbić” na lewo i na prawo krzycząc: Ludzie! Ciszej się zachowujcie! Dzisiaj jest Wielka Sobota! Jezus zstąpił do otchłani. Opamiętajcie się! On za nas wszystkich umarł. Wyciszcie swoje emocje, zostawcie swoje codzienne sprawy, prześtańcie wadzić się z bliźnimi, klócić się z nimi, nienawidzić, walczyć, bić się, wojować, zabijać, kraść, poniewierać...

cumva cele două? Intră credința în conflict cu viața? Acest lucru depinde în întregime de noi.

Tristețea

În Duminica Floriilor atingem chestiunile legate de liturgia din Săptămâna Mare. Avem în mână măștișori, putem chiar să mergem în procesiune, dar nu suntem încă conștienți de faptul că Dumnezeu a ales să îl ofere pe Fiul său pentru răscumpărarea și mântuirea noastră. Ascultăm un fragment mai lung din Evanghelie – Patima Domnului nostru Isus Cristos. În multe biserici, catedrale, acest fragment lung se citește pe roluri: naratorul, Cristos, apostolii, Pilat, evreii, mulțimea... Dacă reușim să pătrundem în profunzimea textului însuflețit, ne cuprinde o tristețe religioasă. Ajunge la noi informația că odată, cu mult, mult timp în urmă, s-a întâmplat ceva în Ierusalim, iar până în ziua de astăzi efectele acelui eveniment ne afectează într-un fel sau altul viața. Da, dar dacă părinții noștri nu ne-ar fi adus la biserică și nu ne-ar fi botezat, moartea lui Cristos ar fi avut vreo semnificație pentru noi? Această tristețe își are sursa și în faptul că nu suntem siguri dacă, în fapt, noi purtăm vina în toate acestea? Până la urmă noi trăim „aici și acum”, deci nici eu și nici tu nu răspundem pentru răstignirea lui Isus. Sunt oameni care au o astfel de gândire și dau vina pe Sinedriu, farisei, Ana, Caiafa, Pilat, romani... De ce s-au comportat așa cu Adevărul? Și, pe neașteptate aud cântecul religios: „nu cuiele te-au străpuns. Însă păcatul meu; nu oamenii Ți-au făcut rău, ci păcatul meu”.

Meditația

Această tristețe caracteristică Vinerii Mari se transformă în meditație. Iată, a murit deja Domnul, care este Mesia. Și ce se întâmplă mai departe? O mare liniște se așterne peste întreaga lume. Însă, această liniște, meditație este doar în biserică, în timpul liturgiei. Afară este totul așa cum era și înainte de a intra în biserică. Vă rog să nu vă faceți griji într-un mod deosebit, deoarece nu vom „trâmbița” în stânga și în dreapta strigând: Oameni buni! Vorbiți mai încet! Astăzi este Sâmbăta Mare! Isus a coborât în iad! El a murit pentru noi toți. Liniștiți-vă emoțiile, lăsați grijile zilnice de-o parte, nu vă mai certăți cu cei apropiați, nu vă mai invidiați, luptați, bateți, războiți, ucideți, furați, desconsiderați...

Nu, acesta nu este timpul pentru a striga despre acest subiect. Pentru aceasta a fost timp în perioada misiunilor, a zilelor de meditație, a liturghiilor de duminică, celebrărilor Căii Sfintei Cruci, „Lamenta-

Nie, to nie jest czas na to, aby krzyczeć na ten temat. Na to był czas w czasie rekolekcji, dni skupienia, niedzielnych Eucharystii, nabożeństwa drogi krzyżowej, Gorzkich Żali, dni pokutnych. Teraz jest czas zadumy. Kto potrafi – niech zgłębia w swym wnętrzu istotę tego wszystkiego, co uczynił dla niego Bóg. A wszystko to czynimy w ciszy. Ona jest cudownym lekarstwem, podstawą wszystkiego, co jest duchowe. Szatan boi się takiej ciszy, bo on boi się człowieka żyjącego wiarą.

Radość

Tę zadumę i ciszę przerywają wielkanocne dzwony. Jedne rozrywają ciszę już w Wielką Sobotę, na zakończenie wielkanocnej liturgii. Inne dzwony, zgodnie ze starą tradycją, radośnie wołają o brzasku dnia podczas Rezurekcji i wołają: Alleluja! Zmartwychwstał Pan! Alleluja! Radośnie robi się na sercu wszystkim – tym, którzy osobiście przeżywają liturgię Zmartwychwstania Pańskiego, jak i tym, którzy szykują wielkanocny posiłek.

Trzeba tu także wspomnieć o tych, którzy nie dzielają naszej wielkanocnej radości. Te poranne dzwony ich denerwują, gdyż wybudzają z ciekawego snu. Cóż im można powiedzieć? Czyż mamy się tłumaczyć? Myślę, że można podzielić się z tymi ludźmi wielkanocnymi darami i radością, że nadzieja znów w nas wstąpiła. Może uda nam się zobaczyć uśmiech na ich twarzach...

Drodzy Czytelnicy „Polonusa”! Życzę wam, abyście potrafili dzielić się z ludźmi autentyczną wiarą. To jest jeden z cudownych sposobów głoszenia Ewangelii, dzielenia się swoim życiem, a przede wszystkim obdarzania się wzajemną miłością, źródłem której jest Trójjedyny Bóg.

Wszystkiego najlepszego z okazji świąt Zmartwychwstania Pańskiego!

ks. Andrzej Ziółkowski
– lekarz z Krakowa

tiilor Maicii Domnului”, a zilelor de pocăință. Acum este timpul pentru meditație. Cine poate – să aprofundeze în sine a importanța tuturor acestor lucruri pe care le-a făcut Dumnezeu pentru el. Și toate acestea să le facem în liniște. Ea este un medicament miraculos, baza a tot ce este spiritual. Satana se teme de o astfel de liniște, el se teme de omul care trăiește în credință.

Fericirea

Această meditație și liniște este întreruptă de clopotele de Paște. Unele sparg liniștea încă din Sâmbăta Mare, la încheierea liturgiei pascale. Alte clopote, conform vechii tradiții, strigă cu bucurie în zorii zilei la Înviere: Aleluia! Domnul a Înviat! Inimile tuturor se bucură – acelor care, în mod deosebit trăiesc liturgia Învierii Domnului, cât și acelor care pregătesc masa de Paște.

Trebuie să ne amintim aici și de cei care nu împărtășesc bucuria noastră pascală. Acele clopote de dimineață îi enervează pentru că îi trezesc din visul interesant. Ce putem să le spunem? Trebuie să ne găsim scuze? Cred că putem împărți cu acești oameni darurile pascale și bucuria că avem din nou speranță. Poate reușim să vedem un zâmbet pe fața lor...

Dragi Cititori ai revistei „Polonus”! Vă doresc să fiți capabili să împărțiți cu oamenii credința autentică. Aceasta este una dintre modalitățile minunate de a vesti Evanghelia, de a ne împărtăși viața și, mai presus de toate, de a ne dăruia unii altora iubirea, a cărei sursă este Dumnezeu în Trei Persoane.

Toate cele bune cu ocazia sărbătorii Învierii Domnului!

Trad. Iuliana Agneșca Dascălu

CALENDARUL HRAMURILOR 2023 din bisericile romano-catolice din decanatul de Bucovina

30.04 – Dorohoi – Sfântul Iosif Muncitorul
7.05 – Vicșani – Sfânta Fecioară Maria, Regina Poloniei
14.05 – Suceava – Sfântul Ioan Nepomuk
14.05 – Iacobenii – Sfântul Ioan Nepomuk

KALENDARZ ODPUSTÓW 2023 w kościołach katolickich w dekanacie bukowińskim

30.04 – Dorohoi – św. Józefa Robotnika
7.05 – Wikszany – NMP Królowej Polski
14.05 – Suczawa – św. Jana Nepomucena
14.05 – Iacobenii – św. Jana Nepomucena
18.05 – Păltinoasa – Wniebowstąpienie Pańskie

- 18.05 – Păltinoasa – Înălțarea Domnului
28.05 – Solonețu Nou – Coborârea Sfântului Duh
4.06 – Gura Humorului – Preasfânta Treime
4.06 – Rădăuți – Capela Sfintei Treimi
8.06 – Putna – Coborârea Sfântului Duh
8.06 – Mihăileni – Siret – Trupul și Sângele Domnului
11.06 – Fălticeni – Sfântul Anton de Padova
18.06 – Poiana Micului (biserica veche) – Preasfânta Inimă a lui Isus
18.06 – Falcău – Preasfânta Inimă a lui Isus
25.06 – Botoșani – Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul
29.06 – Voievodeasa – Sfinții Apostoli Petru și Paul
2.07 – Ilișești – Sfânta Elisabeta a Portugaliei
2.07 – Gura Putnei – Vizita Sfintei Fecioare Maria la verișoara Elisabeta
23.07 – Dumbrava – Sfinții Ioachim și Ana
30.07 – Pleșa – Sfânta Ana
5.08 – Vatra Dornei – Schimbarea la față a Domnului
13.08 – Moara – Sfântul Maximilian Maria Kolbe
15.08 – Cacica – Adormirea Maicii Domnului
15.08 – Dornești – Adormirea Maicii Domnului
27.08 – Rădăuți – Capela Sfântului Rochus
3.09 – Siret – Nașterea Sfintei Fecioare Maria
8.09 – Arbore – Nașterea Sfintei Fecioare Maria
10.09 – Frasin – Nașterea Sfintei Fecioare Maria
10.09 – Rădăuți – Nașterea Sfintei Fecioare Maria
10.09 – Vășcăuți – Siret – Înălțarea Sfintei Cruci
16.09 – Mitocu Dragomirnei – Înălțarea Sfintei Cruci
17.09 – Stulpicani – Înălțarea Sfintei Cruci
17.09 – Clit – Înălțarea Sfintei Cruci
24.09 – Solca – Sfinții Arhangheli Mihail, Gabriel și Rafael
24.09 – Dorna Candrenilor – Sfântul Mihail
7.10 – Cacica (hramul secundar) – Sfânta Fecioară Maria, Regina Rozariului
8.10 – Câmpulung Moldovenesc – Sfânta Fecioară Maria, Regina Rozariului
8.10 – Cornu Luncii – Sfânta Fecioară Maria, Regina Rozariului
21.10 – Poiana Micului (biserica nouă) – Sfântul Ioan Paul al II-lea
22.10 – Valea Moldovei – Sfântul Dumitru
29.10 – Baineț – Siret – Isus Cristos, Regele Universului
18.11 – Ițcani – Sfânta Elisabeta a Ungariei
28.05 – Nowy Soloniec – Zesłanie Ducha Świętego
4.06 – Gura Humorului – Trójcy Przenajświętszej
4.06 – Radowce – kaplica św. Trójcy
8.06 – Putna – Zesłanie Ducha Świętego
8.06 – Mihăileni – Seret – Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa
11.06 – Fălticeni – św. Antoniego z Padwy
18.06 – Pojana Mikuli (stary kościół) – Najświętszego Serca Pana Jezusa
18.06 – Falcău – Najświętszego Serca Pana Jezusa
25.06 – Botoșani – Narodzenie Jana Chrzciciela
29.06 – Voievodeasa – św. Apostołów Piotra i Pawła
2.07 – Ilișești – św. Elżbiety Portugalskiej
2.07 – Gura Putnei – Nawiedzenie św. Elżbiety przez Najświętszą Maryję Pannę
23.07 – Dumbrava – św. Joachima i Anny
30.07 – Plesza – św. Anny
5.08 – Vatra Dornei – Przemienienie Pańskie
13.08 – Moara – św. Maksymiliana Marii Kolbego
15.08 – Kaczyka – Wniebowzięcie NMP
15.08 – Dornești – Wniebowzięcie NMP
27.08 – Radowce – kaplica św. Rocha
3.09 – Seret – Narodzenie NMP
8.09 – Arbore – Narodzenie NMP
10.09 – Frasin – Narodzenie NMP
10.09 – Radowce – Narodzenie NMP
10.09 – Vășcăuți – Seret – Podwyższenie Krzyża Świętego
16.09 – Mitocu Dragomirnei – Podwyższenie Krzyża Świętego
17.09 – Stulpicani – Podwyższenie Krzyża Świętego
17.09 – Clit – Podwyższenie Krzyża Świętego
24.09 – Solca – św. Archaniołów Michała, Gabriela i Rafała
24.09 – Dorna Candrenilor – św. Michała
7.10 – Kaczyka (II odpust) – NMP Różańcowej
8.10 – Câmpulung Moldovenesc – NMP Różańcowej
8.10 – Cornu Luncii – NMP Różańcowej
21.10 – Pojana Mikuli (nowy kościół) – św. Jana Pawła II
22.10 – Valea Moldovei – św. Dymitra
29.10 – Baineț – Seret – Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata
18.11 – Ițcani – św. Elżbiety Węgierskiej

Sedința Consiliului de Conducere al Uniunii Polonezilor din România

La începutul fiecărui an, consiliul de conducere al Uniunii Polonezilor din România se întrunește în ședința anuală care are ca scop evaluarea anului precedent, planificarea cheltuielilor bugetare și activitățile uniunii pe anul în curs. Anul acesta ședința a avut loc pe 25 februarie la Casa Polonă din Solonețu Nou.

Activitatea Uniunii Polonezilor din România este coordonată de Consiliul de Conducere care este format din membrii Biroului Executiv (președinte, prim-vicepreședinte, doi vicepreședinți, secretar și trezorier), dar și președinții celor 14 filiale locale ale asociațiilor din: București, Cacica, Constanța, Gura Humorului, Iași, Moara, Păltinoasa, Pleșa, Poiana Micului, Siret, Solonețu Nou, Suceava, Rădăuți și Vicșani.

Ședința a fost deschisă și condusă de președintele Uniunii Polonezilor din România, deputatul Ghervazen Longher.

În cadrul ședinței s-a discutat și votat bugetul pentru anul în curs, s-a discutat pe larg programul activităților, s-au planificat și votat cheltuielile pentru acest an. În timpul discuțiilor s-a propus ca fiecare comunitate în parte să propună proiecte sau acțiuni ce se vor desfășura în comunitățile din care fac parte. Un punct important pe ordinea de zi a fost discutarea organizării Congresului Uniunii Polonezilor din România în timpul căruia vor fi votați membri Biroului Executiv al uniunii (președintele, prim-vicepreședintele, doi vicepreședinți, secretarul și trezorierul). Congresul se organizează o dată la cinci ani, iar anul acesta va avea loc pe 1 aprilie.

La ședință au participat președinții comunităților poloneze din țară, membrii Biroului Executiv în frunte cu președintele Uniunii Polonezilor din România, Ghervazen Longher, prim-vicepreședintele Victoria Longher, vicepreședintele Bogdan Polipciuc, precum și președintele Comisiei de cenzori din cadrul Uniunii Polonezilor din România, Vladimir Scepanschi și Rodica Cojoc, membră a comisiei de cenzori. De asemenea, la ședință au participat și părintele Alin Cătălin Butnaru, paroh în Poiana Micului și pr. dr. Stanislav Ioan Cucharec, capelanul polonezilor din dieceza de Iași și paroh în Solonețu Nou.

Ședința s-a încheiat cu discuții pe diferite teme în ceea ce privește anumite filiale ale Uniunii Polonezilor din România, planuri de viitor și probleme actuale care trebuie rezolvate.

Text și foto | Text și zdejcia: Iuliana Agneșca Dascălu

Posiedzenie Zarządu Związku Polaków w Rumunii

Na początku każdego roku zbiera się na posiedzeniu Zarząd Związku Polaków w Rumunii w celu podsumowania minionego roku oraz zaplanowania wydatków i działań na rok bieżący. W tym roku miało ono miejsce 25 lutego w Domu Polskim w Nowym Sokołcu.

Działalność Związku Polaków w Rumunii koordynuje Zarząd składający się z Biura Wykonawczego (prezes, pierwszy wiceprezes, wiceprezes, sekretarz i skarbnik) oraz prezesów 14 lokalnych filii z: Bukaresztu, Kaczyki, Konstancy, Gura Humorului, Jass, Moary, Păltinoasy, Pleszy, Pojany Mikuli, Seretu, Nowego Sokońca, Suczawy, Radowiec i Wikszan.

Posiedzenie otworzył i poprowadził prezes Związku Polaków w Rumunii, poseł Gerwazy Longher.

Podczas posiedzenia omówiono i przyjęto budżet na rok bieżący, omówiono także szczegółowo program działań. Zaproponowano między innymi, aby każda z lokalnych filii zgłosiła własne projekty wydarzeń do zrealizowania w swoich środowiskach. Zaplanowano także i przegłosowano tegoroczne wydatki. Ważnym punktem obrad było omówienie Zjazdu Związku Polaków w Rumunii, podczas którego odbędą się wybory Biura Wykonawczego organizacji (prezesa, pierwszego wiceprezesa, dwóch wiceprezesów oraz sekretarza i skarbnika). Zjazd zwoływany jest co pięć lat. Tegoroczny odbędzie się 1 kwietnia.

W posiedzeniu udział wzięli prezesi wszystkich filii Związku Polaków w Rumunii, członkowie Biura Wykonawczego na czele z prezesem Gerwazym Longherem, pierwszą wiceprezes Victorią Longher i wiceprezesem Bogdanem Polipciukiem oraz przewodniczący komisji finansowej Związku Polaków w Rumunii Vladimir Scepanschi i członkini tej komisji Rodica Cojoc. Obecni byli także ks. Alin Cătălin Butnaru, proboszcz w Pojanie Mikuli i ks. dr Stanisław Jan Kucharek, proboszcz w Nowym Sokołcu i kapelan Polaków z diecezji Jassy.

Posiedzenie zakończyły dyskusje na różne tematy dotyczące poszczególnych filii Związku Polaków w Rumunii, planów na przyszłość i bieżących problemów do rozwiązania.

Tłum. Elżbieta Wieruszewska-Calistru

PROGRAM DZIAŁALNOŚCI Związku Polaków w Rumunii na rok 2023

Styczeń

- Obchody Dnia Kultury Narodowej (15 stycznia)
- Obchody Dnia Babci i Dziadka – 21-22 stycznia
- Polskie tradycje związane ze świętem Trzech Króli – wizyta przedstawicieli kontyngentu wojskowego z Krajowej
- Uzczenie legionistów poległych w bitwie pod Kyrlibabą – 16.01
- Spotkanie członków lokalnej społeczności polskiej z Suczawy z prezesem Związku Polaków w Rumunii – 26.01
- Ostatki – tradycyjna polska kuchnia zapustowa – 18.02

Luty

- Posiedzenie Zarządu – 25.02
- Olimpiada wojewódzka języka polskiego ojczystego – 17-18.02
- Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego – 21.02

Marzec

- Obchody Dnia Kobiet – 8.03
- Olimpiada krajowa języka polskiego ojczystego – 17-19.03
- Św. Józefa Oblubieńca, obchody dnia ojca – 19.03
- Wizyta przedstawicieli organizacji z Bukaresztu w Krajowej – 23-25.03
- Udział przedstawicieli organizacji w Bukareszcie w salonie książki Bookfest, Timișoara – 30.03-2.04

Kwiecień

- 10. Zjazd Związku Polaków w Rumunii, Nowy Soloniec – 1.04
- 4. edycja Festiwalu malowania jajek – Niedziela Palmowa, Pojana Mikuli – 2.04
- „Polskie tradycje wielkanocne” – odwiedziny u osób starszych
- Spotkania wielkanocne w środowiskach polonijnych na Bukowinie i w Bukareszcie
- Udział w Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego w Warszawie – 19-22.04
- Spotkanie przedstawicieli organizacji polonijnej ze studentami lektoratu języka polskiego w Jasach – 24-28.04

Maj

- 24. Festiwal Poezji Marii Konopnickiej, Nowy Soloniec, 6.05

PROGRAMUL ACTIVITĂȚILOR Uniunii Polonezilor din România în anul 2023

Ianuarie

- Sărbătorirea Zilei Naționale a Culturii (15 ianuarie)
- Sărbătorirea Zilei Bunicilor – 21-22.01
- Tradiții poloneze de Bobotează – vizita delegației Contingentului Militar Polonez de la Craiova
- Omagierea celor 12 legioniști polonezi care și-au sacrificat viața la Cârlibaba – 16.01
- Întâlnirea membrilor comunității poloneze din Suceava cu președintele Uniunii Polonezilor din România – 26.01

Februarie

- Ședința Consiliului de Conducere – 25.02
- Olimpiada județeană de Limba Polonă Maternă – Gura Humorului 17-18.02
- Ziua Internațională a Limbii Materne – 21.02
- Lăsata Secului – bucătărie tradițională poloneză înainte de începutul Postului Mare – 18.02

Martie

- Sărbătorirea Zilei Femeii – 8.03
- Olimpiada națională de limbă polonă maternă, Suceava – 17-19.03
- Sfântul Iosif, soțul Sfintei Fecioare Maria – sărbătorirea bărbaților și taților – 19.03
- Vizita delegației comunității din București la Craiova – 23-25.03
- Participarea comunității din București la Bookfest – Timișoara, 30.03-2.04

Aprilie

- Al X-lea Congres al Uniunii Polonezilor din România, Solonețu Nou – 1.04
- „Festivalul Încondeierii Ouălor”, ediția a IV-a – Duminica Floriilor, Poiana Micului – 2.04
- „Vechi tradiții poloneze de Paște” – vizitarea persoanelor vârstnice
- Împărțirea cu oul sfințit în Bucovina și București
- Olimpiada Internațională de Limba și Literatura Polonă, Varșovia – 19-22.04
- Întâlnirea studenților Lectoratului de limba polonă de la Iași cu reprezentanții UPR – 24-28.04

Mai

- Festivalul de poezie „Maria Konopnicka”, ediția a XXIV-a, Solonețu Nou – 6.05
- Sărbătorirea Zilei Polonezilor din Diaspora și a Zilei Drapelului R.P. (2 mai), precum și a Zilei Constituției (3 mai), Poiana Micului și București – 13.05

- Obchody Dnia Polonii i Polaków za Granicą i Dnia Flagi RP (2 maja) oraz Święta Konstytucji 3 Maja, Pojana Mikuli – 13.05

- Wymiana edukacyjna pomiędzy dziećmi i młodzieżą z Nowego Sokoła i z Gdańska – 29.05-3.06

- Wieczór Polski w Jassach

Czerwiec

- Obchody Dnia Dziecka, Nowy Solec, Moara, Bukareszt – 1.06

- Wieczór Polski w Bukareszcie – 5.06

- Turniej piłki nożnej

- Udział zespołów „Mała Pojana” i „Sołonzanka” w 34. edycji Festiwalu „Bukowińskie Spotkania” w Jastrowiu – 22-25.06

- Udział w 23. edycji Polonijnych Igrzysk Młodzieży Szkolnej w Łomży

- Letnia Szkoła Języka Polskiego w Kaczyce we współpracy z Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Wolbromiu

- Udział w Europejskim Spotkaniu Integracyjnym Polskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku w Olsztynie

Lipiec

- Kolonie letnie dla dzieci polonijnych

- Warsztaty pieśni i tańca w Nowym Soku ze Złotnika

- Udział zespołów „Mała Pojana” i „Sołonzanka” w rumuńskiej edycji Festiwalu „Bukowińskie Spotkania” w Câmpulung Moldovenesc – 21-23.07

- GREF – półkolonie dla dzieci w Moarze, Serecie, Suczawie i Nowym Soku

- Kolonie letnie w Polsce

- Światowy Dzień Dziadków i Osób Starszych (24 lipca), Plesza

- Polsko-rumuński wieczór poetycki w Bukareszcie

- Udział w Światowych Dniach Młodzieży w Lizbonie – 24.07-8.08

- Warsztaty pieśni i tańca zespołów „Dolinianka” ze Starej Huty na Ukrainie i „Sołonzanka”, Nowy Solec – 27.07-8.08

Sierpień

- Udział organizacji z Bukaresztu w salonie książki w Sinaia i w uroczystościach przy ołtarzu polowym polskich uchodźców w Timișu de Sus

- Uroczystości Wniebowzięcia NMP w Kaczyce – 15.08

- Udział zespołu „Mała Pojana” w Festiwalu „Bukowińskie Spotkania” w Dzierżoniowie – 14-15.08

- Schimb de experiență între copiii și tinerii din Solonețu Nou și Gdańsk, Solonețu Nou – 29.05-3.06

- Seara poloneză la Iași

Iunie

- Sărbătorirea Zilei Copilului, Solonețu Nou, Moara și București – 1.06

- Seară Poloneză la București – 5.06

- Turneul de fotbal

- Participarea ansamblurilor „Mała Pojana” și „Sołonzanka” la ediția a XXXIV-a a Festivalului „Întâlniri Bucovinene” din Jastrowie, Polonia – 22-25.06

- Participarea la a XXIII-a ediție a Jocurilor Olimpice pentru Tineretul din Diaspora la Łomża, Polonia

- Școala de Vară de Limba Polonă la Cacica organizată în colaborare cu Grupul Școlar din Wolbrom, Polonia

Iulie

- Tabără de vară pentru copiii de naționalitate poloneză din țară

- Ateliere de cântece și dansuri la Solonețu Nou sub îndrumarea ansamblului „Dolina Nowego Sokoła” din Złotnik, Polonia

- Participarea ansamblurilor „Mała Pojana” și „Sołonzanka” la Festivalul „Întâlniri Bucovinene” din Câmpulung Moldovenesc – 21-23.07

- GREF – semitabere pentru copii la Moara, Siret, Suceava și Solonețu Nou

- Tabere pentru copii în Polonia

- Ziua Mondială a Bunicilor și Bătrânilor (24 iulie), Pleșa

- Școala de vară de la Poznań și Toruń pentru seniorii din București

- Seară poetico-muzicală polono-română la București

- Participarea tinerilor polonezi la Ziua Mondială a Tineretului, Lisabona – 24.07-8.08

- Ateliere de cântece și dansuri cu participarea ansamblurilor „Dolinianka” (Huta Veche, Ucraina) și „Sołonzanka”, Solonețu Nou – 27.07-8.08

August

- Participarea comunității din București la Târgul de Carte de la Sinaia și la ceremonia de la altarul de campanie al refugiaților polonezi în localitatea Timișu de Sus

- Adormirea Maicii Domnului, Cacica – 15.08

- Participarea ansamblului „Mała Pojana” la Festivalul „Întâlniri Bucovinene” din Dzierżoniów, Polonia 14-15.08

- Edukacja poprzez folklor – warsztaty folklorystyczne dla zespołów „Sołonzanka” i „Mała Pojana” w Konstancy

- GREF – półkolonie dla dzieci w Pojanie Mikuli, Pleszy i Nowym Sołońcu

- Kolonie letnie w Polsce

- 24. edycja Dni Polskich i sympozjum naukowe – 24-25.08

- Polonijne Dożynki, Nowy Sołonec – 26.08

Wrzesień

- Obchody 120-lecia Polskiego Towarzystwa Bratniej Pomocy i Czytelni Polskiej w Suczawie, 90-lecie ufundowania starego sztandaru i 30-lecie ufundowania nowego sztandaru

- Warsztaty tłumaczeniowe we współpracy z Instytutem Polskim, Nowy Sołonec – 18-24.09

- Udział przedstawicieli organizacji z Bukaresztu w kursach Uniwersytetów Trzeciego Wieku w Olsztynie

- Wizyta przedstawicieli organizacji z Bukaresztu w Wieliczce i Krakowie

Październik

- Konferencja i warsztaty metodyczne w ramach projektu „Dzieci Bukowiny”, Pojana Mikuli

- 11. edycja Konkursu Ortograficznego w Szkole Podstawowej im. Krystyny Bochenek, Pojana Mikuli

- Wizyta delegacji z Bukaresztu w Jassach, Botoșanach i Ipotești

- „Hołd przodkom” – odwiedziny i porządkowanie polskich grobów

Listopad

- Obchody Święta Niepodległości Polski (11 listopada), Suczawa, Seret, Bukareszt

- Uroczystości otwarcia Domu Polskiego w Moarze

- 27. Konkurs Recytatorski im. Adama Mickiewicza „Kresy 2022”, Nowy Sołonec

- Wieczór Polski w Bukareszcie

- Spotkania andrzejkowe i katarzynkowe, Nowy Sołonec, Pojana Mikuli, Plesza, Bukareszt

- Udział organizacji z Bukaresztu w targach książki Gaudeamus

Grudzień

- Udział w 32. międzynarodowym Konkursie Recytatorskim dla Polaków zza Granicy „Kresy 2022” w Białymstoku

- Akcja mikołajkowa

- Obchody Dnia Mniejszości Narodowych (18 grudnia)

- Wieczór kolęd w Jassach

- Educație prin folclor – ateliere de folclor pentru ansamblurile „Sołonzanka” și „Mała Pojana”, Constanța

- GREF – semitabere pentru copii la Poiana Micului, Pleșa și Solonețu Nou

- Tabere pentru copii în Polonia

- Zilele Culturii Polone și simpozionul ediția a XXIV-a, Suceava – 24-25.08

- Sărbătoarea Roadelor, Solonețu Nou – 26.08

Septembrie

- 120 ani de la înființarea Societății Polone de Ajutor Frățesc și de Lectură din Suceava, 90 de ani de la primul stindard, 30 de ani de la noul stindard

- Ateliere de traducere în colaborare cu Institutul Polonez de la București, Solonețu Nou 18-24.09

- Participarea comunității din București la cursurile Universității Vârstei a Treia la Olsztyn, Polonia

- Vizita reprezentanților comunității poloneze din București la Wieliczka și Cracovia, Polonia

Octombrie

- Conferința metodică și atelierele pentru profesori în cadrul programului „Copiii Bucovinei”, Poiana Micului

- Ediția a XI-a a Concursului de Ortografie desfășurat la Școala Gimnazială „Krystyna Bochenek”, Poiana Micului

- Vizita delegației din București la Iași, Botoșani și Ipotești

- „Omagiul nostru înaintașilor” – vizitarea și îngrijirea mormintelor poloneze

Noiembrie

- Sărbătorirea Zilei Independenței Poloniei (11 noiembrie), Suceava, Siret, București

- Inaugurarea Casei Polone de la Moara

- Concursul de Recitare „Adam Mickiewicz” Kresy 2023, ediția a XXVII-a, Solonețu Nou

- Seară culturală poloneză la București

- Sărbătoarea Zilei Sfântului Andrei și a Sfintei Ecaterina, Solonețu Nou, Poiana Micului, Pleșa, București

- Participarea comunității din București la târgul Gaudeamus

Decembrie

- Participarea la Concursul Internațional de Recitare „Adam Mickiewicz” Kresy 2023, ediția a XXXII, Białystok, Polonia

- Acțiunea „Vine, vine Moș Crăciun”

- Sărbătorirea Zilei Minorităților Naționale (18 decembrie)

- Seara colindelor la Iași

- Întâlniri de „oplatek” în Bucovina și la București

- Spotkania opłatkowe w środowiskach polonijnych na Bukowinie i w Bukareszcie
- 21. Festiwal Jaselkowy, Nowy Sołonec
- 9. Bukowiński Festiwal Kolęd, Nowy Sołonec

Wydawnictwa

„Polonus” – 12 numerów i kalendarz na rok 2023
 „Mały Polonus” – 4 numery i kalendarz na rok 2023
 Zbiór materiałów z sympozjum z roku 2022
 Broszura poświęcona 120-leciu Polskiego Towarzystwa Bratniej Pomocy i Czytelni Polskiej w Suczawie

- Festivalul „La Ieslea Domnului”, ediția a XXI-a, Solonețu Nou
- Festivalul Bucovinean al Colindelor, ediția a IX-a, Solonețu Nou

Editări

„Polonus” – 12 numere și calendarul pentru anul 2024
 „Mały Polonus” – 4 numere și calendarul pentru anul 2024
 Culegere de referate ale conferinței din anul 2022
 Broșură cu ocazia a 120 de ani de la înființarea Societății Polone de Ajutor Frățesc și de Lectură din Suceava

Dzień Kobiet

Marzec jest miesiącem, który przynosi wiosnę i miesiącem, w którym obchodzone jest święto wszystkich kobiet. 8 marca jest szczególnym dniem, kiedy to wyrażamy swój szacunek i oddajemy cześć kobietom na całym świecie. Świętujemy wówczas odwagę i siłę kobiet. Upamiętnia on determinację kobiet w walce o równouprawnienie i pokój. To doskonały moment, aby okazać swoją wdzięczność kobietom.

Po raz pierwszy Międzynarodowy Dzień Kobiet obchodzony był 28 lutego 1909 r. na pamiątkę strajku w Nowym Jorku. 15 tysięcy kobiet domagało się wówczas skrócenia czasu pracy i lepszych wynagrodzeń. Uznany został oficjalnie jednak znacznie później, w 1977 r. i ustanowiony rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ.

8 marca to coś więcej niż darowanie paniom bukietu kwiatów i czekoladek. Dzień ten przypomina o odwadze, determinacji, równości płci i ciągłej walce kobiet w historii o swoje prawa, bo kobiety chciały pracować, głosować i otrzymywać wynagrodzenie na równi z mężczyznami. I nie przestawały o to walczyć. Wychodziły na ulice i głośno mówiły o swoich prawach. To także dzień mający zwrócić uwagę na problemy kobiet. Wciąż są jeszcze miejsca, w których ich podstawowe prawa nie są respektowane i gdzie kobiety wciąż muszą o nie walczyć.

Dzień Kobiet obecnie obchodzony jest na całym świecie, a w niektórych krajach jest nawet dniem wolnym od pracy. W Rumunii uważa się go za święto wszystkich matek, babć czy pań nauczycielek. W Polsce natomiast 8 marca świętują wyłącznie panie, gdyż Dzień Babci obchodzony jest 21 stycznia, a Dzień Matki 26 maja.

Ziua Femeii

Luna martie este cunoscută ca fiind luna care aduce primăvara și luna în care sunt sărbătorite toate femeile. Ziua femeii este o sărbătoare cu totul specială prin care cinștim și prețuim femeile din întreaga lume. Ziua de 8 martie serbează curajul femeilor și puterea acestora. Marchează determinarea femeilor din trecut în lupta pentru egalitate și pace. Este un moment cu totul special, prin care ne arătăm aprecierea față de femeile din viața noastră.

Prima Zi Internațională a Femeii a fost sărbătorită pe 28 februarie 1909, în amintirea celor 15 mii de femei care au protestat în New York pentru un program de lucru mai scurt și un salariu mai bun. Ziua Internațională a Femeii a fost recunoscută oficial mult mai târziu, în 1977 fiind adoptată, printr-o rezoluție a Adunării Generale a ONU.

8 martie înseamnă, deci, mai mult decât un buchet de flori și o cutie cu bomboane de ciocolată. 8 martie înseamnă curaj, determinare, egalitate de gen și lupta continuă a femeilor din istorie pentru drepturile lor. Femeile și-au dorit să lucreze, să voteze și să fie plătite egal cu bărbații. Și nu s-au oprit din lupta lor. Au ieșit pe străzi și s-au făcut auzite pentru drepturile lor. Este, de asemenea, o zi în care se atrage atenția asupra problemelor femeilor. Există încă locuri în care drepturile lor fundamentale nu sunt respectate și unde femeile trebuie să lupte pentru ele.

În prezent Ziua Femeii se sărbătorește peste tot în lume, în unele state fiind declarată zi liberă prin lege. În România această zi este considerată sărbătoarea tuturor mamelor, a bunicilor, a profesoarelor și a învățătoarelor. În schimb, în Polonia de 8 martie, domnii își sărbătoresc doamnele, deoarece Ziua bu-

Jak co roku Związek Polaków w Rumunii pamiętał w styczniu o babciach, w maju o matkach, a w marcu o wszystkich paniach. Z tej okazji w dniach od 8 do 12 marca Związek Polaków w Rumunii wraz ze swoim prezesem i posłem Gerwazym Longherem zorganizował obchody Dnia Kobiet w polskich społecznościach w Suczawie, Moarze, Nowym Sołńcu, Pojanie Mikuli, Pleszy, Păltinoasie, Kaczyce, Radowcach, Serecie, Wikszanach i Gura Humorului. Odprawiono Msze św. w intencji kobiet, po czym panie otrzymały kwiaty i zaproszone zostały na poczęstunek.

Raz jeszcze, drogie Panie, przyjmijcie z okazji Dnia Kobiet najserdeczniejsze życzenia!

nicii se celebrează pe 21 ianuarie, iar Ziua Mamei pe 26 mai.

Ca în fiecare an, Uniunea Polonezilor din România își amintește atât în ianuarie de bunici, în mai de mame, dar și de toate doamnele în martie. Cu această ocazie, în perioada 8-12 martie, Uniunea Polonezilor din România, prin președintele său, deputatul Ghervazen Longher a organizat în comunitățile poloneze din: Suceava, Moara, Solonețu Nou, Poiana Micului, Pleșa, Păltinoasa, Cacica, Rădăuți, Siret, Vicșani și Gura Humorului, acțiunea „Sărbătorirea Zilei Femeii”. Au fost celebrate Sfinte Liturghii în intenția tuturor femeilor, iar apoi, doamnele din fiecare localitate au fost invitate la Casele Polone unde li s-au dăruit flori și o gustare.

Încă o dată, primiți Stimate Doamne, din partea noastră, sincere felicitări!

Ștefania Carmen Dorosceac

Zdjęcia nadesłane przez uczestników | Fotografii trimise de către participanți

Obchody św. Józefa Oblubieńca

19 marca w Kościele katolickim obchodzi się wspomnienie św. Józefa Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny i opiekuna Jezusa, uważanego także za ziemskiego ojca Jezusa. Opiekował się Jezusem i Maryją troskliwie, przestrzegał przepisów prawa, chronił swoją rodzinę. Jest jednym z najbardziej czczonych w świętych. Kościół ustanowił dwa święta ku jego czci. Jedno z nich – Józefa Rzemieślnika – obchodzone jest w dniu święta pracy, 19 marca natomiast czcimy św. Józefa Oblubieńca.

Kościół katolicki ukazuje św. Józefa jako wzór męstwa i paradygmat ojcostwa. Święty Józef jest doskonale oddany woli Bożej. Jako głowa Świętej Rodziny z Nazaretu został przez Boga obdarzony wyjątkową łaską i zaufaniem, wyrażającą się w tym, że Bóg powierzył mu Marię i Jezusa – Syna Bożego pod opiekę, w związku z tym Kościół katolicki uważa go za postać wyjątkową, godną kultu i naśladowania. Wiele krajów obrało sobie św. Józefa za patrona. We Włoszech, Hiszpanii i Portugalii 19 marca świętowany jest Dzień Ojca. W Polsce ten dzień obchodzony jest corocznie 23 czerwca, w Rumunii przypada w drugą niedzielę maja.

Związek Polaków w Rumunii, wraz ze swoim posłem i prezesem Gerwazym Longherem, skorzystał z tej okazji i pragnąc wyrazić swoje uznanie i szacunek dla mężczyzn i ojców z polskich społeczności na Bukowinie i podkreślić ich rolę w swoich rodzinach i wspólnotach, zorganizował specjalnie obchody.

Dlatego też w niedzielę 19 marca w Nowym Sołonce, Pojanie Mikuli, Pleszy i Kaczyce odprawione zostały Msze św. w intencji ojców, po czym w Domach Polskich dzieci zaprezentowały poświęcony ojcom program artystyczny z piosenkami i wierszami, a na zakończenie wszyscy zostali zaproszeni na poczęstunek.

Sărbătorirea Sfântului Iosif, soțul Sfintei Fecioare Maria

Pe data de 19 martie, Biserica Catolică îl sărbătorește pe Sfântul Iosif, soțul Sfintei Fecioare Maria și protectorul lui Isus, considerat tatăl pământesc al lui Isus. A avut grijă de Isus și de Maria, a respectat legile și și-a protejat familia. Este unul dintre cei mai venerați sfinți. Biserica a instituit două sărbători în cinstea sa. Una dintre acestea, Sfântul Iosif Muncitorul, este sărbătorită de Ziua Muncii, în timp ce pe 19 martie îl cinstim pe Sfântul Iosif, soțul Sfintei Fecioare Maria.

Biserica Catolică îl prezintă pe Sfântul Iosif ca pe un model de curaj și o paradigmă a paternității. Sfântul Iosif este perfect devotat voinței lui Dumnezeu. În calitate de cap al Sfintei Familii din Nazaret, el a fost înzestrat de Dumnezeu cu un har și o încredere deosebită, exprimată prin faptul că Dumnezeu i-a încredințat pe Maria și pe Isus – Fiul lui Dumnezeu în grija sa și, prin urmare, Biserica Catolică îl consideră o persoană unică, demnă de venerație și de urmare. Multe țări și l-au ales pe Sfântul Iosif ca patron. În Italia, Spania și Portugalia, pe data de 19 martie este sărbătorită Ziua Tatălui. În Polonia, această zi este sărbătorită anual pe 23 iunie, iar în România această zi se sărbătorește în a doua duminică din luna mai.

Cu această ocazie, Uniunea Polonezilor din România, în frunte cu președintele său, deputatul Ghervazen Longher în dorința de a-și exprima aprecierea și respectul față de bărbații și tații din comunitățile poloneze din Bucovina și de a evidenția rolul lor în familiile și comunitățile lor, a organizat pentru ei o sărbătoare specială.

Așadar, duminică, pe 19 martie în comunitățile poloneze din: Solonețu Nou, Poiana Micului, Pleșa și Cacica au fost celebrate Sfinte Liturghii în intenția taților, iar după liturghii, la Casele Polone din localități, copiii au pregătit cântece și poezii dedicate taților, iar la final cu toții au fost invitați la masă.

Tekst i zdjęcia | Text și foto: Ștefania Carmen Dorosceac

Krajowa olimpiada języka polskiego ojczystego

W dniach 17-19 marca w gościnnych progach Colegiul Tehnic im. Samuila Isopescu w Suczawie odbyła się krajowa olimpiada języka polskiego ojczystego. Poprzedziła ją olimpiada wojewódzka 18 lutego, tradycyjnie już w Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului, w wyniku której do etapu krajowego zakwalifikowało się 45 uczniów klas V-XII. Uczniowie klasy piątej i szóstej w tym roku po raz pierwszy wzięli udział w olimpiadzie.

Organizatorem olimpiady krajowej jest rumuńskie Ministerstwo Edukacji i Wojewódzkie Kuratorium Szkolne w Suczawie przy udziale Komitetu Głównego Olimpiady Literatury i Języka Polskiego w Warszawie oraz Związku Polaków w Rumunii. Organizację olimpiady wsparła także tradycyjnie już Ambasada RP w Bukareszcie.

W tegorocznej olimpiadzie krajowej wzięli udział uczniowie klas V-VIII ze Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Nowym Sokołcu, Szkoły Podstawowej im. Krystyny Bochenek w Pojanie Mikuli, Szkoły Podstawowej w Kaczyce oraz Szkoły Podstawowej w Pârtești de Sus przygoto-

Olimpiada națională de limba polonă maternă

În zilele de 17-19 martie, între zidurile primitorului Colegiu Tehnic „Samuil Isopescu” din Suceava a avut loc olimpiada națională de limba polonă maternă. A fost precedată de olimpiada județeană pe 18 februarie, organizată ca de obicei la Colegiul „Alexandru cel Bun” din Gura Humorului, în urma căreia la etapa națională s-au calificat 45 de elevi din clasele V-XII. Elevii claselor a cincea și a șasea au participat pentru prima dată la olimpiadă.

Organizatorul olimpiadei naționale este Ministerul Educației din România și Inspectoratul Școlar Județean Suceava cu participarea Comitetului Central al Olimpiadei de Literatură și Limbă Polonă din Varșovia, precum și a Uniunii Polonezilor din România. Ca de obicei, organizarea olimpiadei a fost sprijinită de Ambasada RP la București.

La olimpiada națională de anul acesta au participat elevi ai claselor V-VIII de la Școala Gimnazială „Henryk Sienkiewicz” din Solonețu Nou, Școala Gimnazială „Krystyna Bochenek” din Poiana Micului și de la Școala Gimnazială din Cacica, precum și de la Școala Gimnazială din Pârtești de Sus pregă-

wanych przez Marię Ostrowschi-Chahula, Edvigę Molner, Terezię Solcan i Teresę Białą oraz licealiści z Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului oraz Colegiul Național im. Mihaia Eminescu w Suczawie, którzy przygotowywali się pod okiem Hanny Gałęckiej i Teresy Białej. Olimpiadzie przewodniczyli: Livia Neculai – z Dyrekcji Mniejszości Narodowych w Ministerstwie Edukacji, Cristina Maria Albu – inspektor ds. języka polskiego w Wojewódzkim Kuratorium Szkolnym w Suczawie oraz Dariusz Kasprzyk – lektor języka polskiego na Uniwersytecie im. Alexandru Ioana Cuzy w Jassach w charakterze przewodniczącego komisji sprawdzającej. Gościem zasiadającym w komisji sprawdzającej była także Justyna Szczepaniak – lektor języka polskiego na Uniwersytecie w Bukareszcie. Komitet Główny Olimpiady Literatury i Języka Polskiego w Warszawie reprezentował natomiast prof. Wojciech Kaliszewski.

Podczas otwarcia otuchy wszystkim uczestnikom dodawali także prezes Związku Polaków w Rumunii, poseł Gerwazy Longher, kurator wojewódzki Grigore Bocanci i wicekuratorzy Petru Crăciun i Gabriel Matei oraz inspektor ds. języka ukraińskiego Ilie Sauciuc.

Zwycięzcy i wyróżnieni otrzymali dyplomy i nagrody pieniężne od rumuńskiego Ministerstwa Edukacji. Premie pieniężne dla najlepszych oraz dla wszystkich uczestników olimpiady wojewódzkiej i krajowej ufundował w tym roku także Związek Polaków w Rumunii.

Spośród uczniów klasy V najlepszą okazała się Ewa Emilia Marculeac z Nowego Sokońca, ucząca się w Szkole Podstawowej w Pârtești de Sus. Miejsce II zajęła Claudia Chachula ze Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Nowym Sokońcu, a miejsce III – Claudia Catargiu ze Szkoły Podstawowej im. Krystyny Bochenek. Wyróżnienie otrzymała Nicoleta Gabriela Drosceac ze Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Nowym Sokońcu.

Miejsce I spośród uczniów klasy VI zajęła Janinka Anastazia Andronic, miejsce II – Yasmina Daria Longher, miejsce III – Marian Daniel Dorosceac, a wyróżnienie otrzymali Ricardo Drosceac i Mario Lucian Bălănică. Wszyscy to uczniowie Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Nowym Sokońcu.

Wśród uczniów klasy VII najlepszą okazała się Tereza Gabriela Hofman. Miejsce II zajął David Catargiu, miejsce III – Rafael Lehoțchi, a wyróżnienie otrzymała Alexandra Pamparău. Wszyscy to uczniowie

z profesorek Maria Ostrowschi-Chahula, Edviga Molner, Terezia Solcan i Teresa Biała, precum i liceeni de la Colegiul „Alexandru cel Bun” din Gura Humorului și Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Suceava pregătiți de Hanna Gałęcka și Teresa Biała. Olimpiada a fost condusă de Livia Neculai – de la Direcția Minorități din cadrul Ministerului Educației, Cristina Maria Albu – inspektor de limba polonă din cadrul Inspectoratului Școlar Județean Suceava, precum și Dariusz Kasprzyk – lector de limba polonă la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași în calitate de președinte al comisiei de examinare. Membru invitat în comisia de examinare a fost și Justyna Szczepaniak – lector de limba polonă la Universitatea din București. Comitetul Central al Olimpiadei de Literatură și Limbă Polonă din Varșovia a fost reprezentat de prof. Wojciech Kaliszewski.

În cadrul ceremoniei de deschidere, au fost adresate încurajări tuturor participanților și de către președintele Uniunii Polonezilor din România, deputatul Ghervazen Longher, inspectorul general Grigore Bocanci și inspectorii generali adjuncți Petru Crăciun și Gabriel Matei, precum și inspectorul de limba ucraineană Ilie Sauciuc.

Premianții și cei care au obținut mențiuni au primit diplome și premii în bani de la Ministerul Educației din România. Premiile în bani pentru cei mai buni, cât și pentru toți participanții la olimpiada județeană și la cea națională au fost oferite în acest an și de Uniunea Polonezilor din România.

Dintre elevii clasei a V-a cea mai bună s-a dovedit a fi Ewa Emilia Marculeac din Solonețu Nou, elevă la Școala Gimnazială din Pârtești de Sus. Locul al II-lea a fost ocupat de Claudia Chachula de la Școala Gimnazială „Henryk Sienkiewicz” din Solonețu Nou, iar locul III – Claudia Catargiu de la Școala Gimnazială „Krystyna Bochenek” din Poiana Micului. Mențiune a obținut Nicoleta Gabriela Drosceac de la Școala Gimnazială „Henryk Sienkiewicz” din Solonețu Nou.

Locul I la clasa a VI-a a fost ocupat de Janinka Anastazia Andronic, locul II – Yasmina Daria Longher, locul III – Marian Daniel Dorosceac, iar mențiune au obținut Ricardo Drosceac și Mario Lucian Bălănică. Cu toții sunt elevi ai Școlii Gimnaziale „Henryk Sienkiewicz” din Solonețu Nou.

Dintre elevii clasei a VII-a cea mai bună s-a dovedit Tereza Gabriela Hofman. Locul II a fost ocupat de David Catargiu, locul III – Rafael Lehoțchi, iar mențiune a obținut Alexandra Pamparău. Toți sunt

wie Szkoły Podstawowej im. Krystyny Bochenek w Pojanie Mikuli.

Najlepszymi wśród uczniów klasy VIII okazali się Eliza Maria Iedenec i Albert Cohut – uczniowie Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Nowym Sołońcu, którzy zajęli ex aequo I miejsce. Miejsce II zajęła Gabriela Claudia Buganiuc ze Szkoły Podstawowej im. Krystyny Bochenek w Pojanie Mikuli. Wyróżnienia otrzymały natomiast Daiana Amada Bieleş i Lucica Maliţchi ze Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Nowym Sołońcu.

W kategorii klasy IX wyróżnienie otrzymała Letisia Rafaela Rujiţchi. W kategorii klasy X miejsce I zajęła Bianca Polacec, miejsce II – David Revai, miejsce III – Carolina Coman. Wszyscy to uczniowie Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului. Wśród uczniów z klasy XI najlepszą okazała się Maria Monica Hofman z Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului, miejsce II zajął Rafael Marculeac, miejsce III – Karolina Longher, oboje z Colegiul Naţional im. Mihaia Eminescu w Suczawie, a wyróżnienie otrzymał David Balac z Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului. W grupie uczniów klasy XII najlepszy wynik osiągnęła Caterina Beleş z Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului, miejsce II zajął David Coman z Colegiul Naţional im. Mihaia Eminescu w Suczawie, a miejsce III – Gabriela Stroca z Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului.

Licealiści z najlepszymi wynikami zostali zaproszeni do udziału w zawodach międzynarodowych, w LIII edycji Olimpiady Literatury i Języka Polskiego w Warszawie, która odbędzie się w kwietniu. W tym roku są to: Caterina Beleş, David Coman i Maria Monica Hofman Trzymajmy za nich mocno kciuki!

Elżbieta Wieruszewska-Calistru

Foto: Iuliana Agneşca Dascălu

elevi ai Şcolii Gimnaziale „Krystyna Bochenek” din Poiana Micului.

Cei mai buni dintre elevii clasei a VIII-a s-au dovedit a fi Eliza Maria Iedenac şi Albert Cohut – elevi ai Şcolii Gimnaziale „Henryk Sienkiewicz” din Soloneţu Nou, care au ocupat la egalitate locul I. Locul II a fost obţinut de Gabriela Claudia Buganiuc de la Şcoala Gimnazială „Krystyna Bochenek” din Poiana Micului. În schimb, menţiune au obţinut Daiana Amada Bieleş şi Lucica Maliţchi de la Şcoala Gimnazială „Henryk Sienkiewicz” din Soloneţu Nou.

La clasa a IX-a menţiune a obţinut Letisia Rafaela Rujiţchi. La clasa a X-a locul I a fost ocupat de Bianca Polacec, locul II – David Revai, locul III – Carolina Coman. Cu toţii sunt elevi ai Colegiului „Alexandru cel Bun” din Gura Humorului. Dintre elevii clasei a XI-a cea mai bună s-a dovedit a fi Maria Monica Hofman de la Colegiul „Alexandru cel Bun” din Gura Humorului, locul II a fost ocupat de Rafael Marculeac, locul III – Karolina Longher, ambii de la Colegiul Naţional „Mihai Eminescu” din Suceava, iar menţiune a obţinut David Balac de la Colegiul „Alexandru cel Bun” din Gura Humorului. La clasa a XII-a cel mai bun rezultat l-a obţinut Caterina Beleş de la Colegiul „Alexandru cel Bun” din Gura Humorului, locul II a fost ocupat de David Coman de la Colegiul Naţional „Mihai Eminescu” din Suceava, iar locul III – Gabriela Stroca de la Colegiul „Alexandru cel Bun” din Gura Humorului.

Liceeni cu cele mai bune rezultate au fost invitaţi să participe la probele internaţionale ale celei de-a LIII-a ediţii a Olimpiadei de Literatură şi Limbă Polonă din Varşovia care va avea loc în luna aprilie. În acest an aceştia sunt: Caterina Beleş, David Coman şi Maria Monica Hofman. Le ţinem pumnii strânsi!

Trad. Iuliana Agneşca Dascălu

Nowa wystawa w Muzeum Uniwersyteckim w Jassach

Chociaż w Rumunii istnieje kilka instytucji oraz organizacji, których zadaniem jest promocja języka polskiego oraz polskiej kultury, to nigdy nie udało by się zrealizować wielu wspaniałych projektów bez współpracy z lokalnymi partnerami, którzy nie tylko sprawiają, że realizacja różnych inicjatyw staje się możliwa, ale też niejednokrotnie sami wychodzą z propozycją współpracy i przedstawiają własne pomysły. Znakomitym tego przykładem stała się w ciągu ostatniego roku współpraca między Muzeum Uniwersytetu im. Alexandru Ioana Cuzy w Jassach a lektoratem języka polskiego działającym w ramach tej samej instytucji. Chociaż nawet nie upłynął rok odkąd muzeograf dr Iana Balan zaproponowała zorganizowanie wystawy o lektorach języka polskiego w Jassach, udało się otworzyć kolejną ekspozycję, tym razem zatytułowaną „Wyjazdy jaskich studentów na uczelnie w Polsce”. Wernisaż odbył się 9 marca.

Wystawa podzielona jest na dwie części. Pierwszą część stanowią dokumenty ukazujące wyjazdy studentów przed rokiem 1989. Były one możliwe

O nouă expoziție la Muzeul Universității din Iași

Deși există mai multe instituții și organizații în România a căror sarcină este promovarea limbii și culturii poloneze, nu ar fi niciodată posibilă implementarea multor proiecte extraordinare fără cooperarea cu parteneri locali, care nu numai că fac posibilă punerea în practică a diferitelor inițiative, ci vin și cu propuneri de cooperare și își prezintă propriile idei și viziuni. Un bun exemplu în acest sens din ultimul an a fost cooperarea dintre Muzeul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și Lectoratul de limba polonă, care funcționează în cadrul aceleiași instituții. Deși nu a trecut nici măcar un an de când muzeograful dr. Iana Balan a propus organizarea unei expoziții despre lectorii de limbă polonă la Iași, a fost deja deschisă o altă expoziție, de această dată intitulată „Mobilități ale studenților ieșeni la universitățile din Polonia”. Vernisajul a avut loc pe data de 9 martie.

Expoziția este gândită în două părți. Prima parte constă în documente care arată plecări ale studenților înainte de 1989. Acest lucru a fost posibil, printre altele, prin diferite acorduri de cooperare. În 1970

między innymi dzięki różnym umowom o współpracy. W 1970 r. została zawarta umowa między Uniwersytetem w Jassach a Uniwersytetem im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Nie przewidywała ona jeszcze wyjazdów studentów, ale po niej nastąpiły kolejne, na mocy których studenci wyjeżdżali już do Polski, m.in. na letnie praktyki. Interesujący może wydawać się proces selekcji kandydatów w tamtych czasach, gdyż musieli oni, oprócz zgody władz uczelnianych, zdobywać również zgodę na wyjazd ze strony władz partyjnych.

Drugą część wystawy stanowią wspomnienia oraz fotografie studentów, którzy wyjeżdżali do Polski w ostatnich latach. Udało się też zamieścić kilka certyfikatów oraz materiałów promocyjnych z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Zebrane materiały dotyczą wyjazdów w ramach programu Erasmus+, szkół letnich, szkół zimowych, stażu w polskim sejmie oraz wyjazdów studyjnych. Część z tych programów (szkoły zimowe oraz staż w parlamencie) została już zawieszona, jednakże pojawiają się w ich miejsce wciąż nowe, oferowane przede wszystkim przez polską Narodową Agencję Wymiany Akademickiej.

Zorganizowanie wystawy nie byłoby możliwe, gdyby nie współpraca wielu osób. Szczególne podziękowania należą się całemu zespołowi Muzeum Uniwersyteckiego, wraz z jego dyrektorem doc. dr. Neculaiem Bolohanem oraz dr Ianą Balan, która wspólnie ze mną jest kuratorką wystawy. Materiały do drugiej części ekspozycji udało się natomiast zebrać dzięki byłym i obecnym studentom jasskiego uniwersytetu, którzy z ogromnym entuzjazmem odpowiedzieli na prośbę organizatorów i przygotowali krótkie wspomnienia. Nieoceniona była też pomoc doktorantki Wydziału Geografii, Victorii Buza, która opracowała mapę polskich uniwersytetów, na których gościli studenci z Jass.

Wernisaż zgromadził środowisko akademickie, jak i polską mniejszość. Przybyli goście otrzymali również materiały promujące Polskę, przekazane przez Instytut Polski w Bukareszcie. Pozostaje jedynie liczyć, że to nie koniec współpracy lektoratu z muzeum. Być może już wkrótce pojawią się kolejne pomysły. Tymczasem serdecznie zapraszam do odwiedzenia bieżącej wystawy, która będzie udostępniana wszystkim zainteresowanym aż do 9 maja 2023 r.

Dariusz Kasprzyk

– lektor języka polskiego w Jassach

a fost încheiat un acord între Universitatea din Iași și Universitatea „Maria Curie-Skłodowska” din Lublin. Acesta nu prevedea încă plecarea studenților în mobilități de studiu, dar a fost urmat de altele, în temeiul cărora studenții au plecat, printre altele, în Polonia pentru stagii de vară. Interesant ar putea părea procesul de selectare a candidaților la acel moment, deoarece aceștia trebuiau să obțină permisiunea autorităților de partid, pe lângă acordul autorităților universitare.

A doua parte a expoziției constă în amintiri și fotografii ale studenților care au călătorit în Polonia în ultimii ani. De asemenea, am reușit să afișăm mai multe certificate și materiale promoționale de la Universitatea Sileziană din Katowice și de la Universitatea Catolică din Lublin. Materialele se referă la plecări în cadrul programului Erasmus+, școli de vară, școli de iarnă, un stagiu în parlamentul polonez și mobilități de studiu. Unele dintre aceste programe (școlile de iarnă și stagiul parlamentar) au fost deja suspendate, dar în locul lor apar altele noi, oferite în primul rând de Agenția Națională pentru Schimb Academic (Polonia).

Organizarea expoziției nu ar fi posibilă fără cooperarea multor oameni. Mulțumiri speciale se datorează întregii echipe a Muzeului Universității, împreună cu directorul acestuia, conf. dr. Neculai Bolohan și dr. Iana Balan, care împreună cu mine este curatorul expoziției. Materialele pentru cea de-a doua parte a expoziției au fost strânse datorită foștilor și actualilor studenți ai universității din Iași, care au răspuns cu entuziasm solicitării organizatorilor și au pregătit scurte amintiri. A fost de neprețuit și ajutorul Victoriei Buza, doctorandă la Facultatea de Geografie, care a elaborat o hartă a universităților poloneze vizitate de studenții ieșeni.

Vernisajul a adus laolaltă comunitatea academică, precum și minoritatea poloneză. Oaspeții au primit și materiale de promovare a Poloniei, trimise de Institutul Polonez din București. Rămâne doar să sperăm că acesta nu este sfârșitul cooperării dintre lectorat și muzeu. S-ar putea ca în curând să apară noi astfel de idei. Între timp, vă invit cu drag să vizitați actuala expoziție, care va fi disponibilă pentru toți cei interesați până pe 9 mai 2023.

Trad. Alexandra Pătrău

– fostă studentă a Lectoratului
de limba polonă, UAIC

Zdjęcia nadesłane przez autora | Fotografii trimise de către autor

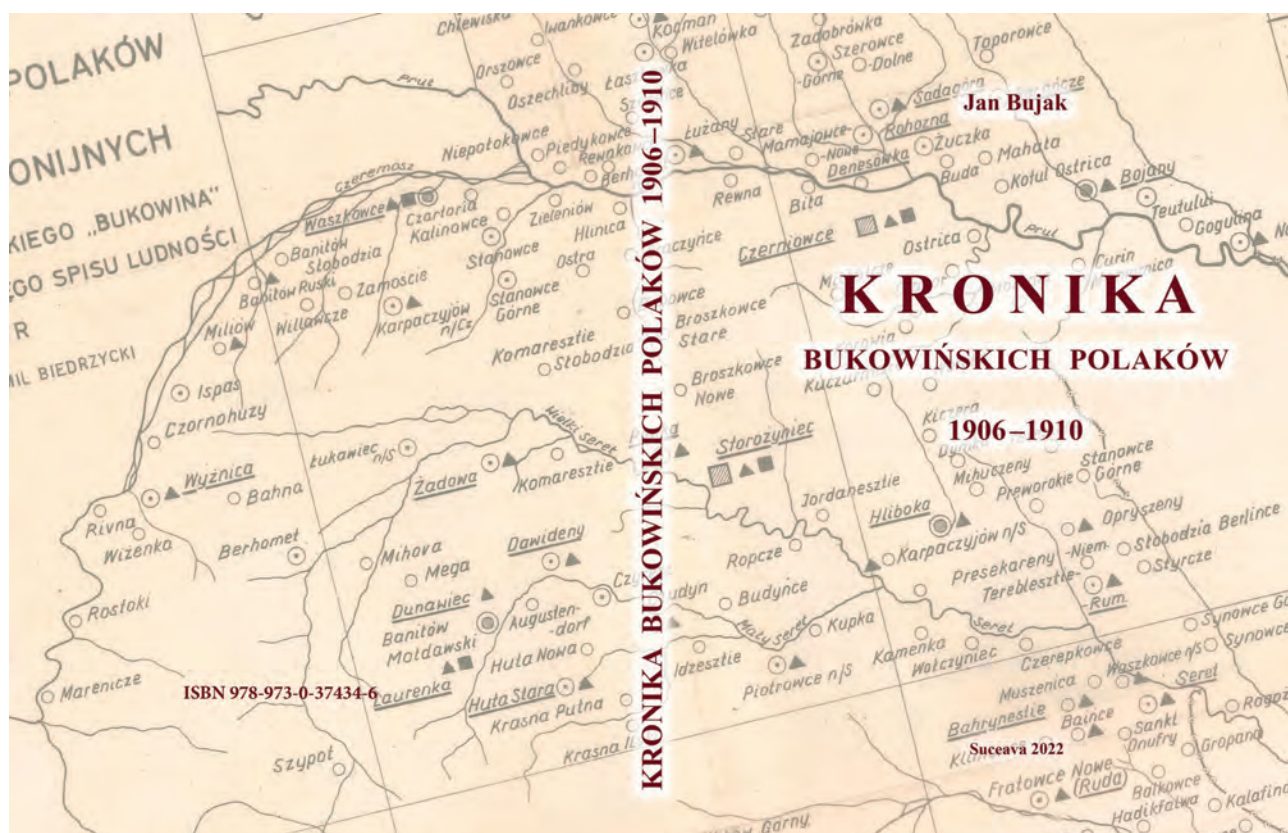

Książka „Kronika bukowińskich Polaków 1906-1910”

Jan Bujak jest badaczem, który od wielu lat zajmuje się dokumentowaniem historii Polaków na Bukowinie. Systematycznie publikuje fragmenty swoich opracowań na łamach „Polonusa”. Jest więc czytelnikom tego czasopisma doskonale znany. Wiele osób pamięta go, przyjeżdżającego wielokrotnie na organizowane w Rumunii Dni Polskie. Dzisiaj z racji wieku i stanu zdrowia nie odbywa już tych podróży. Przybywa jednak na Bukowinę swoimi myślami, a społeczności Polaków bukowińskich oddaje swoją olbrzymią wiedzę i pracowitość.

Cartea „Cronica polonezilor bucovineni 1906-1910”

Jan Bujak este cercetător, care de mulți ani se ocupă cu documentarea istoriei polonezilor din Bucovina. Sistematic publică fragmente ale lucrărilor sale în paginile revistei „Polonus”, așadar este destul de cunoscut cititorilor acestei reviste. Multă lume și-l aduce aminte venind de multe ori la Zilele Culturii Polone organizate în România. Astăzi, din cauza vârstei și a stării de sănătate nu mai face astfel de călătorii. Totuși, este prezent în Bucovina cu gândul, iar comunității polonezilor bucovineni oferă înapoi cunoștințele sale enorme și sânguința sa.

Kilka miesięcy temu do naszych rąk trafiła jego najnowsza książka „Kronika bukowińskich Polaków 1906-1910”. Jest to kontynuacja wcześniejszych opracowań. W 2017 r. została wydana „Kronika bukowińskich Polaków 1911-1914”, a w 2021 r. miałem przyjemność recenzować dla „Polonusa” „Kronikę Polaków bukowińskich i zamieszkałych w Rumunii 1931-1940”. Z licznych publikacji Jana Bujaka wymienię jeszcze jedną, wydaną w Krakowie książkę „„Gazeta Polska» 1883-1914”.

Jan Bujak jest emerytowanym pracownikiem Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (dzisiaj to Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej). W tam-

Cu câteva luni în urmă în mâinile noastre a ajuns cea mai nouă carte „Cronica polonezilor bucovineni 1906-1910”. Este o continuare a volumului anterior. În anul 2017 a fost editată „Cronica polonezilor bucovineni 1911-1914”, iar în anul 2021 am avut plăcerea să fac recenzia pentru revista „Polonus” a volumului „Cronica polonezilor bucovineni și care locuiau în România între anii 1931-1940”. Dintre numeroasele publicații ale lui Jan Bujak voi mai enumera una, cartea editată în Cracovia „„Gazeta Polonă» 1883-1914”.

Jan Bujak este angajat pensionar al Academiei Pedagogice „Comisia Educației Naționale” din Cracovia (astăzi Universitatea Pedagogică „Comisia

tejszym Instytucie Filologii Polskiej zajmował się naukowo prasoznawstwem. Tematyka jego publikacji jest więc często związana z historią poszczególnych tytułów prasowych. Prasa jest też dla niego ważnym źródłem wiedzy o przeszłości. Tak jest i w przypadku „Kroniki bukowskińskich Polaków 1906-1910”, która opiera się na wydawanej w Czerniowcach „Gazecie Polskiej”.

Ta najnowsza książka Jana Bujaka to obszerne, liczące 631 stron opracowanie, dotyczące zaledwie pięcioletniego okresu dziejów Bukowiny. Uwagę czytelnika może więc od razu zwrócić szczegółowość autora, który już we wstępie uzasadnił, dlaczego widzi potrzebę możliwie dokładnego opisanie dziejów społeczności polskiej na Bukowinie (w tej, ale jak możemy się domyślać, także w innych jego książkach). Jan Bujak stwierdził, że wiele informacji o aktywności Polaków było w przeszłości celowo przemilczanych i wypaczanych. Następnie, ze względu na brak rzetelnej wiedzy, pomijanych. Jakby na potwierdzenie tego, na stronach 32 i 102 książki czytamy, że już 1906 r. zmagano się z problemem pomniejszania liczby Polaków w oficjalnych statystykach i wykazywaniem ich jako Słowaków. Intencją Jana Bujaka jest więc dostarczenie współczesnemu czytelnikowi rzetelnej wiedzy, która zachowała się na łamach archiwalnych numerów lokalnej prasy, będącej wiarygodnym źródłem informacji.

Autor w sposób szczegółowy przybliżył nam czas, w którym społeczność polska była niezwykle aktywna. W publikacji znajdujemy wiele cennych informacji na temat wydarzeń w poszczególnych miejscowościach, a także o działalności osób, często już dziś zapomnianych. W książce jest bardzo dużo informacji biograficznych. Dowiadujemy się m.in. o nominacjach na stanowiska, wykonywanych zawodach, jubileuszach, działalności artystycznej, naukowej, dobroczynnej, gospodarczej i politycznej, a także o śmierci poszczególnych, zasłużonych dla społeczności lokalnej osób. Książka jest źródłem wiedzy o licznych polskich stowarzyszeniach na Bukowinie, ich sukcesach i problemach z jakimi się zmagaly. Okazuje się, że Polacy stanowili bardzo aktywną grupę narodowościową. Działali na wielu polach życia społecznego, ale przede wszystkim pragnęli zachować swoją kulturę i tożsamość narodową. Nie brakuje więc licznych informacji na temat poczynąń lokalnych struktur Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” i Towarzystwa Strzeleckiego. W książce można przeczytać o wielu problemach szkolnictwa polskiego na Bukowinie, ale też o dzia-

Edukacji Naționalale). La Facultatea de Filologie Polonă de acolo se ocupa de studiul științific al presei. Tematica publicațiilor sale este deci, adesea, legată de istoria anumitor titluri din presă. De asemenea, presa este pentru el o importantă sursă de cunoaștere a trecutului. Așa este și în cazul „Cronicii polonezilor bucovineni 1906-1911” care se bazează pe revista cernăuțeană „Gazeta Polonă”.

Această cea mai nouă carte a lui Jan Bujak este o lucrare vastă, care are 631 de pagini și care cuprinde aproape cinci ani de istorie din Bucovina. Cititorul poate fi atras imediat de atenția la detalii a autorului, care chiar din introducere a clarificat de ce vede necesitatea de a descrie cât mai exact istoria comunității poloneze din Bucovina (în această carte, dar, după cum putem bănui, și în celelalte cărți ale sale). Jan Bujak a constatat că multe informații despre activitatea polonezilor erau în trecut în mod intenționat omise și distorsionate. Iar mai apoi, din cauza lipsei de cunoștințe concrete, trecute cu vederea. Cumva, pentru confirmare, în paginile 32 și 102 a cărții citim că deja din anul 1906 se luptau cu problema scăderii numărului de polonezi în statisticile oficiale și prezentarea acestora ca slovaci. Intenția lui Jan Bujak este aceea de a prezenta cititorului contemporan informații concrete care s-au păstrat în paginile numerelor de arhivă a presei locale, fiind o sursă de informații credibilă.

Autorul, într-un mod deosebit ne aduce mai aproape perioada când comunitatea poloneză era foarte activă. În publicație găsim o mulțime de informații prețioase pe tema evenimentelor din diferite localități, dar și despre activitatea persoanelor, adesea uitate astăzi. În carte sunt foarte multe informații biografice. Aflăm, printre altele despre numirile în funcții, meseriile practicate, jubilee, activitatea artistică, științifică, de binefacere, economică și politică, dar și despre decesul unor persoane importante pentru comunitatea locală. Cartea este o sursă de informare despre o mulțime de organizații poloneze din Bucovina, succesele ei și problemele cu care se confruntau. Se dovedește faptul că polonezii reprezentau un grup etnic foarte activ. Activau în multe domenii ale vieții sociale, dar mai presus de toate doreau să-și păstreze cultura și identitatea națională. Există deci, multe informații referitoare la activitățile structurilor locale a Societății de Gimnastică „Sokół” și Societății de Trăgători. În carte se poate citi despre multe probleme ale educației poloneze din Bucovina, dar și despre activitatea corurilor, Asociației Meșteșugarilor Polonezi „Gwiazda”, Corpora-

łałości chórów, Stowarzyszenia Rękodzielników Polskich „Gwiazda”, Korporacji Akademików Polskich „Lechia”, Towarzystwa Akademików Polskich „Ognisko”, Towarzystwa Bratniej Pomocy i Czytelnii Polskiej (w Czerniowcach, w Suczawie, w Waszkowcach czy w Wyżnicy), a także poszczególnych parafii rzymskokatolickich. Publikacja zawiera informacje o działalności patriotycznej Polaków, o obchodach rocznic wybuchu powstań kościuszkowskiego, listopadowego i styczniowego czy obchodach kolejnych rocznic uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

W książce nie brakuje też tematyki obyczajowej, która w tamtych latach także interesowała czytelników „Gazety Polskiej”. Dowiadujemy się więc o kilku morderstwach i kradzieżach, a nawet o wypadku samochodowym w Mamajowcach w 1910 r.

Publikacja Jana Bujaka jest książką wartościową, mającą duże walory poznawcze. Zwłaszcza że archiwalne numery prasy polskiej, wydawanej na Bukowinie w latach 1906-1910, nie są dostępne dla zdecydowanej większości czytelników.

Wszystkim zainteresowanym historią Bukowiny polecam lekturę tej książki, którą bardzo starannie wydał Związek Polaków w Rumunii.

dr Jarosław Durka

– Akademia Kaliska im. Prezydenta Stanisława
Wojciechowskiego

ției Academicienilor Polonezi „Lechia”, Societății Academice Poloneze „Ognisko”, Asociației Polone de Ajutor Frățesc și Societății Polone de Lectură (în Cernăuți, Suceava, Vășcăuți sau Vijnița), dar și despre anumite parohii romano-catolice. Publicația cuprinde informații despre activitatea patriotică a polonezilor, despre comemorările insurecțiilor lui Kościuszko, a celei din noiembrie și ianuarie, sau despre sărbătoririle succesive ale Constituției din 3 Mai.

Din carte nu lipsește nici tematica obiceiturilor care și pe atunci îi interesa pe cititorii „Gazetei Polone”. Aflăm și despre câteva crime și jafuri, și chiar despre un accident de mașină în Mămăești în anul 1910.

Publicația lui Jan Bujak este o carte importantă, având o mare valoare cognitivă, mai ales că numerele de arhivă ale presei poloneze editate în Bucovina între anii 1906-1910 nu sunt disponibile pentru marea majoritate a cititorilor.

Tuturor celor interesați de istoria Bucovinei le recomand lectura acestei cărți, care a fost publicată cu mare grijă de Uniunea Polonezilor din România.

Trad. Iuliana Agneșca Dascălu

Nicolae Mareș
– cu prilejul celei de-a 85-a aniversări

Un om condamnat la polonitate

Se zice că fiecare om are o stea care începe să strălucească pe cer încă de la nașterea lui. Și nu puțini sunt cei care se întreabă de unde vine acel ceva care face ca unele stele să strălucească mai mult și mai puternic decât altele. Nimeni nu poate da un răspuns mulțumitor; un lucru este însă cert: voința, efortul, curajul de a-ți asuma parcursul propriei vieți joacă un rol important. Viața și cariera diplomatică ale lui Nicolae Mareș sunt o ilustrare foarte elocventă a meritului personal în reușita inițiativelor, proiectelor la care oricine poate visa, dar puțini știu să le pună pe roate și să le ducă la bun sfârșit.

Născut pe 18 aprilie 1938, puțin înainte de izbucnirea războiului, Nicolae Mareș își începe pregătirea școlară la puțin timp după sfârșitul conflagrației

NICOLAE MAREȘ
– w 85. urodziny

Człowiek skazany na polskość

Mówi się, że każdy człowiek rodzi się pod jakąś gwiazdą. I wielu zastanawia się, skąd bierze się to coś, co sprawia, że niektóre gwiazdy świecą mocniej niż inne. Nie ma na to zadowalającej odpowiedzi, ale jedno jest pewne: silna wola, wysiłek, odwaga, by wziąć odpowiedzialność za bieg własnego życia odgrywają w tym bardzo ważną rolę. Życie i kariera dyplomatyczna Nicolae Mareșa są bardzo wymowną ilustracją osobistego wkładu w powodzenie podejmowanych inicjatyw, projektów, o których każdy może marzyć, ale tylko nieliczni potrafią je zrealizować i doprowadzić do szczęśliwego zakończenia.

Urodzony 18 kwietnia 1938 r., tuż przed rozpoczęciem II wojny światowej, Nicolae Mareș rozpoczął naukę szkolną wkrótce po jej zakończeniu w ro-

mondiale, în comuna natală – Măgurele – Prahova, de care se mai simte încă legat. În copilărie a fost atras mai degrabă de științe și aplicațiile lor în tehnică, dar și spre comunicarea scrisă. Această înclinație naturală, care putea să fie doar conjuncturală în anii '50 ai secolului trecut, se transformă în foarte scurt timp nu doar în certitudine, ci într-un mod de viață normal. Spirit treaz, bine ancorat în realitățile concrete, fire sociabilă, care nu se poate dezvolta decât împreună cu oamenii și pentru ei, alege Facultatea de Filosofie a Universității din București, care din anul al III-lea i-ar fi permis să urmeze și cursul de ziaristică. Deja începuse să publice ca simplu elev și va tot publica până în momentul prezent, în reviste românești sau străine, în funcție de locurile unde l-au purtat pașii.

Meritul personal, setea de a afla, dar și de a împărtăși altora lucruri interesante, alături de aprecierea profesorilor îi asigură, începând din 1960, o burșă la Varșovia, acordată de Ministerul de Externe prin intermediul Ministerului Învățământului. Condiția impusă de autorități era de a învăța cât mai bine limba și de a înțelege valorile culturale ale poporului polonez. Spirit exact, practic, voluntar, Nicolae Mareș înțelege că aceasta era marea șansă a vieții sale, deși ar fi preferat să ajungă în altă capitală, fie ea și socialistă. Așa încât acceptă oferta destinului exact așa cum i-a fost acordată și timp de cinci ani urmează cursurile Facultății de Limbă și Literatură Polonă din cadrul Universității din Varșovia. Se cufundă total în problemele de limbă, de istorie, de artă și cultură în general, constatând că i se deschid în față perspective practic nelimitate de afirmare. Scrie articole la „Viața Studențească” din țară, cu reportaje din Polonia, face traduceri din lirica și aforistica poloneze pe care le trimite la reviste literare, dar publică și în presa poloneză, atât în ziarul pentru tineret „Sztandar Młodych”, cât și în „Przegląd Humanistyczny”. Face cunoscute cititorilor polonezi valori ale literaturii și artei noastre, evidențiind meritele lui Tadeu Hașdeu, ca reprezentant important al iluminismului polonez, lucrare de masterat, publicată în „Przegląd Humanistyczny”. În aceeași revistă publică apoi un studiu despre personalitatea lui Tudor Vianu. Și nu în ultimul rând scoate în evidență calitatea excepțională a versiunii românești a poemului „Pan Tadeusz”, tradus de Miron Radu Paraschivescu, fapt care îl apropie de „megieșul” său de la Valenii de Munte. În anul universitar 1965-1966 i se încredințează chiar o emisiune săptămânală de o jumătate de oră la postul național de radio din Polonia despre

dzinnej wsi Măgurele, w województwie Prahova, z którą nadal czuje się bardzo związany. W dzieciństwie bardziej pociągały go nauki ścisłe i ich praktyczne zastosowanie, ale także pisanie. Ta naturalna skłonność, która w latach 50. ubiegłego wieku mogła być jedynie zbiegiem okoliczności, w bardzo krótkim czasie przerodziła się nie tylko w pewność, ale stała się sposobem na życie. Młody człowiek o trzeźwym umyśle, dobrze osadzonym w panujących realiach, o towarzyskiej naturze, która rozwijać się może jedynie wśród ludźmi i dla ludzi, wybrał Wydział Filozofii Uniwersytetu w Bukareszcie, co od III roku umożliwiło mu także studiowanie dziennikarstwa. Zaczął publikować już jako student i robi to do dziś w prasie rumuńskiej i za granicą, w zależności od tego, dokąd zawiódł go los.

Jego własne zasługi, głód wiedzy, ale i pragnienie dzielenia się z innymi ciekawymi rzeczami, obok uznania pedagogów, zapewniły mu od 1960 r. stypendium w Warszawie przyznawane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych za pośrednictwem Ministerstwa Oświaty. Warunkiem było nauczanie się języka i poznanie kultury narodu polskiego. Nicolae Mareș – precyzyjny, praktyczny i chętny do działania zrozumiał, że to jego wielka życiowa szansa, chociaż wołał wtedy pojechać do innej stolicy, niech by i była także socjalistyczna. Przyjął jednak ten dar od losu i przez pięć lat studiował na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Całkowicie pochłonięty był językiem, historią, sztuką i kulturą w ogóle, zdając sobie sprawę z tego, że otwierają się przed nim praktycznie nieograniczone perspektywy na sukces. Píše artykuły dla rumuńskiego czasopisma „Viața Studențească”, publikując reportaże z Polski, tłumaczy polską lirykę i aforyzmy i wysyła do pism literackich, ale publikuje także w prasie polskiej, zarówno w dzienniku dla młodzieży „Sztandar Młodych”, jak i w „Przeglądzie Humanistycznym”. Przybliży polskim czytelnikom walory naszej literatury i sztuki, podkreślając zasługi Tadeusza Hyżdena jako ważnego przedstawiciela polskiego oświecenia, to praca magisterska opublikowana w „Przeglądzie Humanistycznym”. W tym samym piśmie opublikował następnie studium poświęcone Tudorowi Vianu. I nie w ostatnim rzędzie zaprezentował także niezwykle walory rumuńskiego tłumaczenia „Pan Tadeusz”, autorstwa Mirona Radu Paraschivescu, co go zbliża do „krajana” z Valenii de Munte. W roku akademickim 1965/1966 powierzono mu nawet realizację cotygodniowej półgodzinnej audycji w Polskim Radio na temat rumuńskiej muzyki rozrywkowej, co było

muzica ușoară românească, ocazie cu care îi pune în valoare pe toți marii interpreți români, care se bucurau de mare succes la Festivalul Internațional de la Sopot. Preocuparea de a prezenta românilor valorile spiritului polonez și polonezilor valorile prea ignorate ale poporului român se va menține de-a lungul întregii activități a lui Nicolae Mareș. Ea se va concretiza în studii de mare greutate științifică, în volume însumând fiecare sute de pagini de erudiție în domenii dintre cele mai diferite: de la traduceri literare sau elaborare de dicționare, trecând prin prezentarea sintetică a Poloniei sau a Varșoviei pentru mai buna informare a publicului din România, prin monografii ale unor mari personalități române sau poloneze, cu laturi ale personalității și activității lor de cele mai multe ori necunoscute publicului și până la revelarea unor documente de arhivă de maximă importanță atât în domeniul culturii, cât și al diplomației sau relațiilor dintre România și Polonia etc.

Tânărul de 22 de ani nu înșelase încrederea profesorilor care l-au recomandat să-și continue studiile într-o țară străină. Monitorizat discret (am zice azi), dar cu interes și atenție de Ambasada României la Varșovia, bursierul Nicolae Mareș dovedește că este cu adevărat interesat să pătrundă cât mai adânc în tainele limbii și ale culturii poporului polonez. Este antrenat treptat în activități de interpretariat pe lângă personalul diplomatic care nu cunoștea limba polonă și în scurt timp va deveni indispensabil la întâlniri șefului misiunii diplomatice la Varșovia cu oameni de rând, cu presa, cu demnitari polonezi, cu miniștri și chiar cu șeful guvernului sau cu șeful statului polonez. Rezultatul a fost pe măsura efortului investit în aceste activități extrauniversitare, care-i răpeau din timpul de odihnă și recreere, așa că la sfârșitul studiilor de polonistică, tânărul absolvent căpătase deja o anumită experiență diplomatică, pe lângă un excelent exercițiu al competențelor lingvistice. La 1 august 1966, Ministerul Învățământului îl repartizează în cadrul Direcției Culturale din Ministerul Afacerilor Externe, unde își începe activitatea diplomatică în calitate de referent ajutor relații. Prin concurs de competențe la sfârșitul fiecărei etape urcă în ierarhia diplomatică, ajungând la gradul de Ministru Plenipotențiar.

În ianuarie 1967, imediat după căsătoria lui Nicolae Mareș, ambasadorul român la Varșovia, Tiberiu Petrescu, îi solicită personal Ministrului Afacerilor Externe, Corneliu Mănescu, să-l delege pe fostul absolvent al Universității din Varșovia, ca diplomat în capitala Poloniei, ca „mână dreaptă” a sa. Despre

okazją do zaprezentowania wszystkich znakomitych rumuńskich wykonawców, którzy odnosili sukcesy na Międzynarodowym Festiwalu Piosenki w Sopocie. Troska o zapoznajanie Rumunów z tym, co w polskości najważniejsze i Polaków z bardzo słabo znanymi walorami narodu rumuńskiego, towarzyszyć będzie Nicolae Mareșowi przez wszystkie lata jego działalności. Przybrała ona formę badań naukowych i wielostronicowych tomów z najróżniejszych dziedzin: od przekładów literackich czy opracowań słownikowych, poprzez opracowania przybliżające rumuńskiemu czytelnikowi Polskę czy Warszawę, monografie poświęcone wybitnym Rumunom i Polakom, prezentujące ich często nieznane szerokiej publiczności sylwetki i działalność, po publikację ważnych dokumentów z archiwów, dotyczących zarówno kultury, jak i dyplomacji czy relacji rumuńsko-polskich itp.

22-letni młody człowiek nie zawiódł zaufania swoich nauczycieli, którzy doradzili mu kontynuowanie nauki za granicą. Monitorowany dyskretnie (powiedzielibyśmy dzisiaj), ale z zainteresowaniem i uwagą przez Ambasadę Rumunii w Warszawie, stypendysta Nicolae Mareș udowodnił, że naprawdę jest zainteresowany pogłębieniem wiedzy o języku i kulturze narodu polskiego. Przyuczał się stopniowo do roli tłumacza personelu dyplomatycznego nieznającego języka polskiego i w krótkim czasie stał się niezastąpiony podczas spotkań szefa przedstawicielstwa dyplomatycznego w Warszawie pentami, prasą, polskimi dygnitarzami, ministrami, a nawet z najwyższymi polskimi władzami. Rezultat był proporcjonalny do wysiłku włożonego w te pozauniwersyteckie zajęcia, które pozbawiały go wprawdzie odpoczynku i czasu wolnego, ale po ukończeniu studiów polonistycznych młody absolwent miał już pewne doświadczenie dyplomatyczne oprócz znakomitych umiejętności językowych. 1 sierpnia 1966 r. Ministerstwo Oświaty skierował go do Dyrekcji Kultury Ministerstwa Spraw Zagranicznych, gdzie rozpoczynał działalność dyplomatyczną w charakterze referenta. Wspinał się następnie po szczeblach hierarchii dyplomatycznej, osiągając rangę ministra pełnomocnego.

W styczniu 1967 r., zaraz po ślubie Nicolae Mareșa, rumuński ambasador w Warszawie Tiberiu Petrescu zwrócił się osobiście do ministra spraw zagranicznych Corneliu Mănescu o oddelegowanie absolwenta Uniwersytetu Warszawskiego do placówki dyplomatycznej w polskiej stolicy w charakterze jego „prawej ręki”. Wiele mówiące o jego działan-

manifestarea sa în plan diplomatic, grăitoare a fost reîntâlnirea, în al doilea mandat, cu președintele Uniunii Scriitorilor din Polonia, scriitorul Jarosław Iwaszkiewicz (1894-1980), care în 1974, cu ocazia preluării celui de-al doilea mandat, va exclama: „Domnule Nicolae, mă bucur că te revăd. Dumneata ești condamnat la polonitate!”.

noști diplomatice erau cuvintele conducătorului Związku Literatów Polskich, pisarza Jarosława Iwaszkiewicza (1894-1980) podczas spotkania inauguracyjnego jego drugą kadencję w 1974 r., który wykrzyknął wówczas: „Panie Nicolae, cieszę się z ponownego spotkania. Jest pan skazany na polskość!”.

Fot. Ierzyńska Michalina Budas

Revenind așadar la Varșovia, tânărul diplomat Nicolae Mareș a început o pregătire intensă pentru a susține examenele de promovare în ierarhia diplomatică. Spunea după ani că „atunci nu funcționa la MAE instituția pilelor și nepotismelor”. A urmat, în 1967, susținerea examenului de atașat diplomatic. Acesta a fost „cu mult mai greu și mai pretențios decât masteratul sau admiterea la doctorat”. Iar promovarea la secretar III se făcea numai după un stagiul de cinci ani. Au urmat și celelalte trepte, toate prin concurs: secretar II, secretar I, consilier diplomatic, ministru consilier, ministru plenipotențiar. Foarte greu era și „concursul de prim-secretar pe care l-a susținut în aceeași serie cu Teodor Meleșcanu, cu o bibliografie foarte vastă din domeniile: Drept consular și diplomatic, Istoria diplomației, Economia mondială, Protocol diplomatic, Artă, Literatură etc. Teza de doctorat „Relații româno-polone în secolele XIV-XVIII” admisă de Ministerul Învățământului (promotor prof. dr. Zdzisław Libera), n-a putut s-o susțină la Varșovia, o va face peste ani la Institutul „George Călinescu” al Academiei Române. În 1988 a fost Directorul Bibliotecii Ro-

Wróciwszy więc do Warszawy młody dyplomata Nicolae Mareș rozpoczął intensywne przygotowania do egzaminów na awans w hierarchii dyplomatycznej. Po latach powiedział, że „wówczas w ministerstwie nie było »pleców« i nepotyzmu”. W 1967 r. zdał egzamin na attaché dyplomatycznego. Był „o wiele trudniejszy i bardziej wymagający niż egzamin magisterski czy dopuszczenie do doktoratu”. A awans na III sekretarza następował dopiero po odbyciu pięcioletniego stażu. Z czasem pokonywał kolejne szczeble w karierze, wszystkie w drodze konkursów: II sekretarz, I sekretarz, radca, radca minister, minister pełnomocny. Bardzo trudny był egzamin na pierwszego sekretarza, do którego przystąpił w tym samym czasie co Teodor Meleșcanu, z bardzo obszerną bibliografią w dziedzinach prawa konsularnego i dyplomatycznego, historii dyplomacji, gospodarki światowej, protokołu dyplomatycznego, sztuki, literatury itd. Pracy doktorskiej pt. „Stosunki rumuńsko-polskie w wiekach XIV-XVIII”, dopuszczonej przez Ministerstwo Oświaty (promotor prof. dr Zdzisław Libera) nie mógł obronić w Warszawie, zrobił to kilka lat później w Instytucie im. George

mâne de la Paris, azi Institutul Cultural Român, pe care l-a deschis.

Din ianuarie 1990 devine Directorul Direcției României din Afara Granițelor (DRA). În decembrie 1994 este numit șef al Oficiului Diplomatic de la Skopje. Se retrage de aici, optând să revină la Varșovia, unde întotdeauna s-a simțit în elementul său.

Zestrea literară pe care o lasă în urmă abordează domenii dintre cele mai diverse. Menționăm astfel că o parte din cele peste 90 de volume tipărite până în prezent reprezintă:

- * comasarea sutelor de *studii și articole* publicate de-a lungul anilor, numeroasele sale antologii de versuri, aforisme fiind însoțite de prefete sau postfețe, scurte prezentări ale autorilor antologați etc.;

- * în categoria *creație artistică ori sapiențială proprie* vom include poeziile și aforismele publicate în reviste literare sau în volum;

- * *relațiile româno-polone* ar include volumele explicit consacrate acestei teme, dar și albumul „Varșovia”, apărut la editura Meridiane, în 1972, respectiv „Republica Populară Polonă”, Editura Enciclopedică București, 1972;

- * *papa Ioan Paul al II-lea* – studiile consacrate activității suveranului pontif, cât și traducerea unora din scrierile literare ale celui care fusese Karol Wojtyła însumează 19 volume;

- * *monografii ale unor personalități românești* care au jucat un rol important în diplomația și în cultura noastră, cu un accent deosebit asupra relațiilor româno-polone (7 volume);

- * *monografii consacrate unor personalități poloneze* – este vorba în speță de mareșalul Józef Piłsudski;

- * *traducerea unor volume de beletristică* – categorie în care intră atât antologiile de poezie, scrierile papei Ioan Paul al II-lea, cât și diferite volume în proză;

- * în afară de activitățile literare concretizate în volume publicate (în realizarea cărora un rol extrem de important l-a avut *cercetarea minuțioasă a arhivelor Academiei Române, ale Ministerului de Externe etc.*), nu trebuie să uităm numeroasele *emisiuni de televiziune* cu caracter cultural, nici *activitățile* în cadrul unor organizații nonguvernamentale sau universități.

Meritele lui Nicolae Mareș n-au trecut neobservate, el fiind recompensat cu numeroase titluri, distincții, medalii de prestigiu:

- diploma și ordinul *Pro ecclesia et pontifice*, august 2015 acordate din partea Sfântului Părinte Francisc Pont. Maximus;

Călinescu przy Akademii Rumuńskiej. W 1988 r. został pierwszym dyrektorem Biblioteki Rumuńskiej w Paryżu, dzisiaj to Rumuński Instytut Kultury.

W styczniu 1990 r. został szefem Dyrekcji Łączności z Rumunami za Granicą (DRA). W grudniu 1994 r. powołano go na stanowisko szefa placówki dyplomatycznej w Skopje. Zrezygnował z niej jednak, decydując się na wyjazd do Warszawy, gdzie zawsze czuł się w swoim żywiole.

Jego dotychczasowa twórczość literacka dotyczy najróżniejszych dziedzin. Na część z 90 opublikowanych do tej pory tomów składają się:

- * *setki studiów i artykułów* wydanych na przestrzeni lat, liczne antologie wierszy, aforyzmów, którym towarzyszą przedmowy, posłowia czy krótkie prezentacje autorów itp.;

- * *własna twórczość literacka i sapiențialna* – wiersze i aforyzmy publikowane w czasopismach literackich lub w formie książkowej;

- * *tematyka relacji rumuńsko-polskich* obejmuje tomy poświęcone wyłącznie tej tematyce, ale także album „Warszawa”, wydany w wydawnictwie Meridiane w 1972 r. oraz pozycję „Polska Rzeczpospolita Ludowa”, wydaną w Wydawnictwie Encyklopedycznym w Bukareszcie w 1972 r.;

- * *papież Jan Paweł II* – studia poświęcone działalności Ojca Świętego i tłumaczenia niektórych utworów literackich Karola Wojtyły liczą łącznie 19 tomów;

- * *monografie rumuńskich osobistości*, które odegrały ważną rolę w naszej kulturze i dyplomacji, ze szczególnym uwzględnieniem stosunków rumuńsko-polskich (7 tomów);

- * *monografie poświęcone polskim osobistościom* – chodzi głównie o marszałka Józefa Piłsudskiego;

- * *tłumaczenia literatury pięknej* – kategoria obejmuje zarówno antologie poezji, twórczość papieża Jana Pawła II, jak i prozę;

- * *poza działalnością literacką*, której pokłosiem są wydane dtukiem tomy (w ich powstaniu niezwykle ważną rolę odegrały skrupulatne *kwerendy w archiwach Akademii Rumuńskiej, Ministerstwa Spraw Zagranicznych itd.*), należy wspomnieć o licznych *programach telewizyjnych* o charakterze kulturalnym czy *działalności* w ramach organizacji pozarządowych czy uniwersytetów.

Działalność Nicolae Mareșu nie pozostała niezauważona, został nagrodzony licznymi tytułami, wyróżnieniami i prestiżowymi medalami:

- dyplom i order *Pro ecclesia et pontifice*, sierpień 2015, przyznane przez Ojca Świętego Franciszka;

– distincția Meritul Cultural, oferit de Ministrul Culturii și Artei al Republicii Populare Polone (odznaka „Zasłużony dla Kultury Polskiej”) din 24 iunie 1981;

– premiul Lucian Blaga pentru diplomație culturală 2012;

– distincția Amicus Poloniae;

– distincția de onoare și medalia de aur „Zasłużony dla Warszawy”;

– medalia *Ufficiale Annale del XXVI di Pontificato di sua Santità Giovanni Paulo II* (înmănată personal de papă în septembrie 2004);

– premiul literar Porto Franco – 2008 pentru traduceri;

– diploma de excelență pentru prețioasă activitate literară la împlinirea vârstei de 75 de ani, acordată de Uniunea Scriitorilor din România, în cadrul manifestării „Ziua Scriitorilor Români – Ediția 2013”, 24 ianuarie 2014;

– laureat al premiului Ministrului Culturii și Patrimoniului Cultural al Republicii Polone pentru traduceri înfăptuite în limba română (Varșovia, aprilie 2015), decernat la ediția a XV-a a Festivalului Internațional de Poezie UNESCO, la propunerea prestigioasei reviste „Poezia dzisiaj”.

Cu ocazia împlinirii, pe data de 18 aprilie, a vârstei de 85 de ani, îi urăm pe această cale distinsului diplomat, rafinatului facilitator în relațiile interumane, gânditorului franc și intransigent, omului de acțiune calculat și perseverent care este Nicolae Mareș viață lungă și frumoasă cu multe realizări literare și civice.

Vasile Moga

– odznaka „Zasłużony dla kultury polskiej”, przyznana przez Ministerstwo Kultury i Sztuki Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniu 24 czerwca 1981 r.;

– nagroda im. Luciana Blagi dla dyplomacji kulturalnej, 2012 r.;

– nagroda Amicus Poloniae;

– wyróżnienie honorowe ze złotą odznaką „Zasłużony dla Warszawy”;

– medal *Ufficiale Annale del XXVI di Pontificato di sua Santità Giovanni Paulo II* (wręczony osobiście przez papieża we wrześniu 2014 r.);

– nagroda literacka Porto Franco – 2008 r., za tłumaczenia;

– nagroda za całokształt działalności z okazji ukończenia 75. roku życia, przyznana przez Związek Pisarzy Rumuńskich w ramach obchodów Dnia Pisarzy Rumuńskich, edycja 2013, 24 stycznia 2014 r.;

– nagroda Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej za tłumaczenia na język rumuński (Warszawa, kwiecień 2015 r.), przyznana podczas XV edycji Międzynarodowego Festiwalu Poezji UNESCO, na wniosek czasopisma „Poezia dzisiaj”.

Z okazji 85. urodzin, przypadających 18 kwietnia, życzymy panu Nicolae Mareșowi – zasłużonemu dyplomacie, znawcy relacji międzyludzkich, szczeremu i bezkompromisowemu intelektualistcie, człowiekowi czynu, zdecydowanemu i wytrwałemu – długiego i pięknego życia, pełnego sukcesów literackich i w działalności społecznej.

Tłum. Barbara Breabăn

PATRONI 2023 ROKU

PATRONII ANULUI 2023

Aleksandra Piłsudska

W marcu 2023 r. obchodzimy 60. rocznicę śmierci Aleksandry Piłsudskiej, która jest znana przede wszystkim jako żona Marszałka Józefa Piłsudskiego, ale jej życiorys skrywa o wiele więcej. Była przykładem poświęcenia kobiet sprzed ponad stu lat w odzyskanie niepodległości.

Aleksandra Piłsudska z domu Szczerbińska urodziła się 12 grudnia 1882 r. w Suwałkach, skąd wyjechała na studia do Warszawy. Tam zetknęła się z ideologią socjalizmu. Pod jej wpływem podję-

În martie 2023 comemorăm 60 de ani de la moartea Aleksandrei Piłsudska, care este în primul rând cunoscută ca fiind soția mareșalului Józef Piłsudski, biografia ei ascunde însă, mult mai mult. A fost un exemplu despre dăruirea femeilor în urmă cu peste o sută de ani în lupta pentru recăștigarea independenței.

Aleksandra Piłsudska, născută Szczerbińska, s-a născut pe 12 decembrie 1882 la Suwałki, de unde a plecat la facultate, la Varșovia. Acolo a intrat în contact cu ideologia socialistă. Sub influența ei și-a

ła nawet pracę w fabryce i zaczęła angażować się w działalność Polskiej Partii Socjalistycznej.

Aleksandra w PPS zajmowała się zaopatrzeniem bojowców w broń. Odbierała i magazynowała zagraniczne transporty karabinów, rewolwerów, amunicji i materiałów wybuchowych oraz koordynowała ich przekazanie do lokalnych oddziałów Organizacji Bojowej PPS.

W 1906 r. poznała Józefa Piłsudskiego, który wtedy był znanym wrogiem caratu i przywódcą Organizacji Bojowej PPS. W 1907 r. połączył ją romans z Piłsudskim, który wówczas był żonaty z pierwszą żoną Marią. Sam Piłsudski opisywał sytuację, w której się znalazł jako „tragiczny trójąk”.

Aleksandra, jako partnerka przyszłego Marszałka, kontynuowała pracę konspiracyjną. W czasie I wojny światowej służyła w Legionach Polskich jako komendantka kurierów. Działała także w Polskiej Organizacji Wojskowej, za co w 1915 r. trafiła do obozu dla internowanych w Szczypiornie. Piłsudskiego poślubiła dopiero w 1921 r. po śmierci Marii, która do końca swojego życia nie zgodziła się na rozwód z mężem. Wcześniej urodziła dwie córki: w 1918 r. Wandę, a w 1920 r. Jadwigę.

W dwudziestoleciu międzywojennym była oparciem w trudnych sytuacjach dla Marszałka. Zasiadała w kapitule Orderu Virtuti Militari oraz w stowarzyszeniach społecznych opiekujących się rodzinami wojskowych, młodzieżą i ludźmi wymagającymi pomocy. Sama została odznaczona orderami Virtuti Militari, Odrodzenia Polski oraz Krzyżem Niepodległości. Po niemieckim najeździe na Polskę w 1939 r. Aleksandra ewakuowała się na Litwę i przez Łotwę i Szwecję dotarła z córkami do Londynu.

Rok po przyjeździe do Londynu ukazały się jej „Wspomnienia”, które były wyrazem hołdu złożonego zmarłemu mężowi jako wybitnemu politykowi. Wpisywało się to w jej emigracyjną misję, za którą uważała kultywowanie i upowszechnianie pamięci o Marszałku oraz dbanie o wywiezione z kraju pamiątki po nim.

Po zakończeniu II wojny światowej Aleksandra Piłsudska zaangażowała się w działalność polskiej emigracji politycznej, czynnie uczestnicząc w pracach Ligi Niepodległej Polski oraz Instytutu Józefa Piłsudskiego, nieustannie utrzymywała ożywione kontakty korespondencyjne z ojczyzną. Zmarła 31 marca 1963 r. w Londynie i została pochowana na cmentarzu North Sheen.

Pracę Aleksandry Piłsudskiej w Instytucie Józefa Piłsudskiego w Londynie kontynuowały córki.

łuat un loc de muncă într-o fabrică și a început să se implice în activitățile Partidului Socialist Polonez.

În cadrul partidului Aleksandra se ocupa cu aprovizionarea cu arme a luptătorilor. Preluă și înmagazinarea transporturi străine de puști, revolve, muniții și material explozibil și coordona transferul acestora către filialele locale ale Organizației de Luptă a PSP.

În anul 1906 l-a cunoscut pe Józef Piłsudski care era atunci dușmanul recunoscut al țaratului și conducător al Organizației de Luptă a PSP. În anul 1907 a început o relație cu Piłsudski care la acea vreme era deja căsătorit cu Maria. Piłsudski însuși a descris situația în care s-a aflat ca fiind un „triumf tragic”.

Ca parteneră a viitorului mareșal, ea și-a continuat munca în conspirație. În timpul Primului Război Mondial a slujit în Legiunea Poloneză ca șefă a curierelor. A activat, de asemenea, în Organizația Militară Poloneză pentru care în anul 1915 a fost internată într-un lagăr din Szczypiorno. S-a căsătorit cu Piłsudski abia în anul 1921, după moartea Mariei, care până la sfârșitul vieții sale n-a vrut să divorțeze de soțul ei. Mai devreme a născut două fiice: în anul 1918 pe Wanda, iar în 1920 pe Jadwiga.

În perioada interbelică a fost sprijin pentru mareșal, în situațiile grele. A fost membră în capitula Ordinului Virtuti Militari, precum și în asociații sociale care aveau grijă de familiile militarilor, de tineret și de oamenii nevoiași. A fost decorată cu Ordinul Virtuti Militari, Ordinul Renașterii Poloniei și Crucea Independenței. După invadarea Poloniei de către nemți, în anul 1939, Aleksandra s-a evacuat în Lituania și prin Letonia și Suedia a ajuns cu fiicele sale la Londra.

Un an după sosirea la Londra au apărut „Amintirile” ei, care au fost un omagiu adus soțului decedat, unui politician remarcabil. Acest lucru se înscria în misiunea ei în emigrație, aceea de a cultiva și a răspândi memoria mareșalului și de a avea grijă de obiectele legate de el, scoase din țară.

După sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial, Piłsudska s-a angajat în activitatea diasporei politice poloneze, participând activ în lucrările Ligii Poloniei Independente, precum și a Institutului „Józef Piłsudski”, menținând mereu vii contactele prin corespondență cu Patria sa. A murit pe 31 martie 1963 la Londra și a fost înmormântată la cimitirul North Sheen.

Munca Aleksandrei Piłsudska la Institutul „Józef Piłsudski” a fost continuată de fiicele ei. În anul 1990 ele s-au întors din emigrație în Polonia, iar doi ani mai târziu au adus rămășițele mamei lor în patrie.

W roku 1990 powróciły z emigracji do Polski, a dwa lata później sprowadziły prochy matki do ojczyzny. 28 października 1992 r. Aleksandra spoczęła na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

Nieliczne pamiątki po Aleksandrze Piłsudskiej znajdują się na wystawie stałej w Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, a otoczony ogrodem dworek „Milusin” jest udostępniony zwiedzającym.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w uchwale ustanawiającej rok 2023 Rokiem Aleksandry Piłsudskiej podkreślił jej zaangażowanie w działalność społeczną, pomoc dla sierot, organizowanie przedszkoli i szkół dla rodzin wojskowych, wsparcie najbiedniejszych i bezdomnych, tworzenie bibliotek i świetlic dla młodzieży.

Barbara Breabăn

Pe 28 octombrie 1992 Aleksandra a fost înmormântată la Cimitirul Powązki din Varşovia.

Puține obiecte legate de Aleksandra Piłsudska se află în expoziția permanentă la muzeul „Józef Piłsudski” din Sulejówek, iar conacul „Milusin”, înconjurat de o grădină, este deschis publicului.

Seimul Republicii Polone, în hotărârea sa de instituire a anului 2023 ca An al Aleksandrei Piłsudska a subliniat implicarea ei în activitățile sociale, ajutoarea orfanilor, organizarea de grădinițe și școli pentru familiile militarilor, ajutoarea celor mai săraci și fără adăpost, organizarea bibliotecilor și cluburilor pentru tineri.

Wojciech Korfanty

W uznaniu wielkich zasług Wojciecha Korfanteo i w związku z 100. rocznicą powrotu Górnego Śląska do Polski, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił rok 2023 Rokiem Wojciecha Korfanteo. „Niech pamięć o tym wspaniałym człowieku – Ślązaku, Polaku i Europejczyku – będzie zawsze żywa oraz niech stanowi on wzór dla nas i przyszłych pokoleń” – czytamy w Ustawie.

20 kwietnia 2023 r. przypada 150. rocznica urodzin tego wybitnego polityka, patrioty, współtwórcy polskiej niepodległości. Urodził się w 1873 r. w Siemianowicach Śląskich w rodzinie górniczej. W roku 1879 rozpoczął naukę w miejscowej szkole ludowej, a następnie uczęszczał do katowickiego Gimnazjum Królewskiego. Naukę kontynuował na politechnice w Charlottenburgu, skąd rok później przeniósł się na Wydział Filozoficzny Królewskiego Uniwersytetu we Wrocławiu. Przerwał studia, by – ze względów finansowych – pełnić funkcję korepetytora u Witolda Jundziłły, litewskiego arystokraty.

Początek XX w. zbiegł się u Korfanteo z działalnością poselską. W latach 1903-1912 i 1918 Korfanty był posłem do Reichstagu oraz Landtagu, gdzie działał jako członek Koła Polskiego. W latach 1901-1908 należał do Ligi Narodowej, był również redaktorem naczelnym pisma „Górnoślązak”. W tym czasie trafił na cztery miesiące do więzienia za publikowanie nieprawomyślnych treści. Karę odbywał we Wronkach.

W latach 1918-1919 Korfanty był aktywnym członkiem rządu Wielkopolski podczas powstania wielkopolskiego. Został komisarzem plebiscyto-

Spre recunoașterea marilor merite ale lui Wojciech Korfanty și în legătură cu aniversarea a 100 de ani de la revenirea Sileziei Superioare la Polonia, Seimul Republicii Polone a declarat anul 2023, Anul Wojciech Korfanty. „Fie ca memoria acestui om minunat – silezian, polonez și european – să fie mereu vie și el să fie un model pentru noi” – citim în hotărâre.

Pe 20 aprilie 2023 se împlinesc 150 de ani de la nașterea acestui remarcabil politician, patriot și cofondator al independenței Poloniei. S-a născut în anul 1873 la Siemianowice Śląskie într-o familie de mineri. În anul 1879 și-a început educația la școala populară locală, după aceea a frecventat Gimnaziul Regal din Katowice. A continuat studiile la Politehnica din Charlotteburg, de unde, după un an s-a mutat la Facultatea de Filosofie a Universității Regale din Wrocław. A întrerupt studiile – din motive financiare – ca să lucreze ca meditator al familiei lui Witold Jundziłło, un aristocrat lituanian.

Începutul secolului al XX-lea a coincis cu activitatea parlamentară a lui Korfanty. În anii 1903-1912 și în 1918 Korfanty a fost deputat în Reichstag, precum și în Landtag, unde a activat ca membru al Clubului Polonez. În anii 1901-1908 a activat în Liga Națională, a fost, de asemenea, redactor șef al revistei „Górnoślązak”. În această perioadă a stat timp de patru luni în închisoare pentru publicarea unor informații împotriva politicii de atunci. Pedepsa a ispășit-o la Wronki.

În anii 1918-1919, Korfanty a fost un membru activ al guvernului Poloniei Mari (Wielkopolska),

wym na Górnym Śląsku, stając się jednym z czołowych przywódców walki o polskość tej ziemi. To on stał na czele II i III powstania śląskiego i zabiegał o korzystny dla Polski werdykt aliantów.

W latach 1922-1930 sprawował w wolnej Polsce mandat posła na Sejm I i II kadencji. Działał z ramienia Chrześcijańskiej Demokracji. 14 lipca 1922 r. został desygnowany przez Komisję Główną Sejmu RP na premiera rządu. Jego przeciwnikiem politycznym był Józef Piłsudski, więc jego wysiłki praktycznie spęły na niczym. Był natomiast chwilowo wicepremierem w rządzie Wincentego Witosa i doradzał premierowi z ramienia tej partii. 11 września 1924 r. wykupił dziennik „Rzeczpospolita”, dołączył do niego własność Ignacego Paderewskiego.

Po przewrocie majowym Wojciech Korfanty był więziony w Brześciu wraz z innymi członkami Centrolewu. W obawie przed represjami wyjechał z Polski do stolicy Czechosłowacji. Do kraju nie mógł wrócić nawet w 1938 r. na pogrzeb swego syna Witolda, gdyż rząd premiera Sławoja Składkowskiego odmówił wydania listu żelaznego z Polski. Powrócił dopiero w kwietniu 1939 r. Został jednak aresztowany i osadzony na Pawiaku. Przesiedział tam trzy miesiące. Zmarł w Warszawie 17 sierpnia 1939 r. w 20. rocznicę wybuchu powstania śląskiego. Został pochowany w grobowcu rodzinnym w Katowicach.

W tym czasie insurekcji w tej części regionu. A stał się komisarzem plebiscytu w Silesia Superiora, stając się jednym z liderów na czele walki o polskość tej ziemi. To on stał na czele II i III powstania śląskiego i zabiegał o korzystny dla Polski werdykt aliantów.

W latach 1922-1930, w Polonia liberă, a deținut mandatul de deputat în Seimul primei și a celei de-a II-a legislaturi. A activat în numele Democrației Creștine. Pe 14 iulie a fost desemnat, de către Comisia Generală a Seimului RP pentru funcția de prim-ministru al guvernului. Adversarul său politic era Józef Piłsudski, așa că eforturile sale au fost în zadar. Însă a fost temporar vice prim-ministru în guvernul lui Wincenty Witos și l-a consiliat pe prim-ministru în numele acestui partid. Pe 11 septembrie a devenit proprietarul cotidianului „Rzeczpospolita”, până atunci proprietatea lui Ignacy Paderewski.

După lovitură de stat din mai, Wojciech Korfanty a fost închis la Brest împreună cu alți membri ai politicii de centru-stânga. Din teamă de represalii a părăsit Polonia spre capitala Cehoslovaciei. Nu s-a putut întoarce în țară nici în 1938 pentru înmormântarea fiului său Witold, deoarece guvernul premierului Sławoj Składkowski a refuzat să emită un salvconduct din Polonia. S-a întors abia în aprilie 1939. Totuși, a fost arestat și închis în închisoarea de la Pawiak timp de trei luni. A murit în Varșovia pe 17 august 1939, în ziua celei de-a 20-a aniversări a izbucnirii revoltei din Silesia. A fost înmormântat în cavoul familial din Katowice.

Barbara Breabăn

KRONIKA BUKOWIŃSKICH POLAKÓW

1899

CRONICA POLONEZILOR BUCOVINENI

MARZEC

03.01. – Czerniowce: Z powodu odznaczenia Stefana Stefanowicza tutejsza rusińska „Bukowyna” wypowiedziała się bardzo pochlebnie o działalności posła także na rzecz Rusinów, natomiast „Bukowinische Post” oraz „Bukowinskije Wiedomosti” pomniejszają znaczenie tego wydarzenia.

03.<02. – Lwów: W numerze 2. dwutygodnika „Przegląd Wszechpolski” streszczono artykuł „Gazety Polskiej” o ludności polskiej w powiecie se-

MARTIE

03.01. – Cernăuți: Datorită decorării lui Stefan Stefanowicz, publicația locală a rușilor „Bucovina” s-a pronunțat elogios despre activitățile deputatului în beneficiul rușilor, în timp ce „Bukowinische Post” și „Bukowinskije Wiedomosti” au minimalizat importanța evenimentului.

03.<02. – Liov: Numărul 2 al bisăptămânalului „Przegląd Wszechpolski” a rezumat un articol din „Gazeta Polonă” despre populația poloneză din dis-

reckim i dodano uwagę o potrzebie finansowania oświaty Polaków bukowinских.

03.<02. – Paszkany: Z pomyślnym skutkiem odbyła się zabawa taneczna na dochód ubogich dzieci.

03.02. – Czerniowce: Ukazał się 18. numer 17. rocznika „Gazety Polskiej”, a w nim m.in. „Wypożyczalnia książek w Serecie” [o wielkim rozpędzie czytelnictwa polskiej ludności i zapotrzebowaniu wydawnictw polskich], „Rozprawa o czci Matki Boskiej w Polsce”, ogłoszenie bar. Brunickiego.

03.03. – Czerniowce, sala TPBPiCP: Zapowiedziany odczyt „Ogniska” nie został wygłoszony z powodu niedyspozycji prelegenta.

03.03. – Czerniowce, pomieszczenie TPBPiCP: Posiedzenie wydziału TPBPiCP. Edwardem Schwarzem uzupełniono skład sekcji teatralnej, przyjęto polisę ubezpieczeniową emerytowanego kap. Edmunda Lorscha wartości 173 złr, z których po śmierci donatora corocznie będzie wypłacanych 50 złr klasztorowi Braci Mniejszych w Neustadt (Czechy).

03.04. – Czerniowce, sala Czytelni Polskiej: Konferencja sekcji budowlanej TPBPiCP oraz mężów zaufania w sprawie budowy Domu Polskiego.

03.<05. – Czerniowce – Sadagóra: Usprawniono łączność pocztową między tymi miejscowościami.

03.<05. – Głęboka – Berhomet oraz Łużany – Zaleszczyki: Z powodu zasp śniegowych przez trzy dni nie kursowały pociągi na tych odcinkach kolei lokalnej.

03.05. – Czerniowce: „Gazeta Polska” tego dnia powiadomiła o zwiększonym udziale w ćwiczeniach gimnastycznych, świetnym rozwoju szkoły gimnastycznej dla dziewcząt pod kierunkiem Elstera, wiceprezesa „Sokoła”.

03.05. – Petryłów dla Seretu: Tego dnia „Gazeta Polska” powiadomiła, że petryłowski prenumerator „Słowa Polskiego” zobowiązał się przeczytane egzemplarze posyłać bezpłatnie wypożyczalni TSL w Serecie.

03.<09. – Czerniowce: Ks. Leopold Schweiger, katecheta tutejszego gimnazjum wyższego otrzymał odznakę kanoniczną ze strony metropolitalnego konsystorza lwowskiego.

03.<09. – Seret, Wypożyczalnia książek TSL: Stanisławowski czytelnik „Gazety [Polskiej?]” ofiarował się posyłać przeczytane dzienniki polskie powyższej wypożyczalni.

03.09. – Zaleszczyki: Anonimowy autor napisał do „Gazety Polskiej” o tamtejszym „Sokole”.

???.??. – **Lozanna:** Urządzona przez Zjednoczenie

trictul Siret și a adăugat o remarcă despre necesitatea de a finanța educația polonezilor din Bucovina.

03.<02. – Pașcani: A avut loc o petrecere dansantă reușită în beneficiul copiilor săraci.

03.02. – Cernăuți: A apărut nr. 18 al anului 17 al „Gazetei Polone”, în care au fost publicate, printre altele: „Biblioteca din Siret” [despre marea expansiune a numărului de cititori în rândul populației poloneze și cererea de publicații poloneze], „Lucrarea științifică despre cinstirea Fecioarei Maria în Polonia”, un anunț al bar. Brunicki.

03.03. – Cernăuți, sala APAF și L: Prelegerea anunțată a Societății Academice Poloneze „Ognisko” nu a avut loc din cauza indispoziției conferențiarului.

03.03. – Cernăuți, sediul APAF și L: A avut loc ședința consiliului de conducere al APAF și L. Secția de teatru a fost completată de Edward Schwarz, a fost aprobată o poliță de asigurare a capelanului pensionar Edmund Lorsch, în valoare de 173 de florini, din care 50 de florini vor fi plătiți anual mănăstirii Fraților Mici din Neustadt (Republica Cehă), după moartea donatorului.

03.04. – Cernăuți, sala Societății Polone de Lectură: A avut loc conferința secției de construcții a APAF și L cu privire la construcția Casei Polone.

03.<05. – Cernăuți – Sadagura: Comunicațiile poștale între aceste localități au fost îmbunătățite.

03.<05. – Adâncata – Berhomet și Lujeni – Zalescechi: Din cauza ninsorilor, pe aceste secțiuni ale căilor ferate locale, trenurile nu au circulat timp de trei zile.

03.05. – Cernăuți: „Gazeta Polonă” a raportat în aceea zi despre participarea sporită la exercițiile de gimnastică, dezvoltarea excelentă a școlii de gimnastică pentru fete sub conducerea lui Elster, vicepreședinte al Societății de Gimnastică „Sokół”.

03.05. – Petrîliv pentru Siret: În aceea zi, „Gazeta Polonă” a raportat că abonatul din Petrîliv la „Słowo Polskie” s-a angajat să trimită exemplarele deja citite la biblioteca SSP din Siret.

03.<09. – Cernăuți: Pr. Leopold Schweiger, catehet al gimnaziului superior din localitate, a primit insigna canonică din partea consistoriului mitropolitan din Liov.

03.<09. – Siret, Biblioteca SSP: Un cititor al „Gazetei [Polone?]” din Ivano-Frankivsk s-a oferit să trimită ziarele poloneze deja citite la biblioteca menționată mai sus.

03.09. – Zalescechi: Un autor anonim a scris la „Gazeta Polonă” despre Societatea de Gimnastică „Sokół” din localitate.

???.??. – **Lujeni:** A avut loc o expoziție a presei poloneze, organizată de Uniunea Societăților Poloneze

Towarzystw Młodzieży Polskiej Zagranicą wystawa prasy polskiej w ramach uroczystości lozańskich. W roku 1900 ta wystawa miała zostać włączona do wystawy powszechnej w Paryżu.

03.10. – Lwów: Tutejsze Koło Akademickie TSL wystosowało list do redaktora Klemensa Kołakowskiego o włączeniu się do działań na rzecz powołania do życia Bursy Polskiej dla ubogich uczniów polskich w Czerniowcach.

03.10. – Czerniowce – Wiedeń: Włodzimierz Wysocki, student trzeciego roku praw i prezes „Ogniska” przeniósł się na dalsze studia w Wiedniu, na czym czerniowieccy studenci polscy wiele stracili. Odjeżdżającego na dworcu żegnali: Fida (student praw i wiceprezes „Ogniska”), Klemens Kołakowski (redaktor „Gazety Polskiej” i prezes „Sokoła”) oraz Wojciech Wejdelek (sekretarz „Sokoła”).

03.11. – Czerniowce, Czytelnia Polska: Sekcja dobroczynności TBPiCP urządziła tombolę na wsparcie ponad stu ubogich rodzin polskich objętych stałą opieką sekcji. Uczestnikom rautu władza duchowna udzieliła dyspensy od postu. Do udania się tomboli przyczyniły się panie, które ofiarowały fanty, własnym kosztem urządziły bufet i zajmowały się jego obsługą: Aksentowiczowa z córką, Sewerynowa Blaimowa z córką, Czapelska, Kołakowska, Krzanowska, Merzowiczowa z córką, Patlewiczowa, Rapfowa z panną Barańską, Smyczyńska, Sołtyńska, Świerchowa, Węglowska, Wisłocka z córką, Wysocka z córką, Würflowa oraz Antoniowa Zacharowa z córką oraz cukiernia Bieleckiego. Nadto Agopsowicz i Axentowicz służyli radą i czynem przy urządzaniu tomboli, Jan Götz z Okocimia ofiarował hektolitr piwa beczkowego oraz pakę piwa butelkowego, a J. Olejnik, właściciel ogrodnictwa, bezinteresownie dostarczył kwiaty do dekoracji sali. Ogólny przychód: 550,50 złr, wydatki: 81,54 złr. Dla ubogich rodzin polskich pozostało 468,76 złr.

03.<12. – Lwów: Tutejszy „Przegląd” w ostatnich numerach przedrukował rozprawę z „Ruchu Społecznego” o stosunkach żywiołu polskiego na Bukowinie.

03.<12. – Lwów – Seret, Bezpłatna Wypożyczalnia Książek TSL: Ze Lwowa przyrzeczono kilka egzemplarzy „Polaka” dla serekkiej wypożyczalni.

03.12. – Czerniowce, sala Czytelni Polskiej: Doroczne walne zgromadzenie bukowińskiego politycznego Koła Polskiego.

03.12. – Czerniowce, Czytelnia Polska: Odtąd dni i godziny wypożyczeń książek: czwartki i niedziele, godz. 15:00-17:00.

de Tineret din Străinătate în cadrul festivităților de la Lujeni. În anul 1900, această expoziție urma să fie inclusă în expoziția generală de la Paris.

03.10. – Liov: Cercul Academic al SŞP din localitate a trimis o scrisoare redactorului Klemens Kołakowski pentru a se alătura efortului de a înființa un internat pentru elevii polonezi săraci din Cernăuți.

03.10. – Cernăuți – Viena: Włodzimierz Wysocki, student în anul trei la drept și președinte al Societății Academice Poloneze „Ognisko”, s-a mutat la Viena, iar din cauza aceasta studenții polonezi din Cernăuți au pierdut mult. La gară, rămas bun și-au luat: Fida (student la drept și vicepreședinte al Societății Academice Poloneze „Ognisko”), Klemens Kołakowski (redactor al „Gazetei Polone” și președinte al Societății de Gimnastică „Sokół”) și Wojciech Wejdelek (secretar al Societății de Gimnastică „Sokół”).

03.11. – Cernăuți, Societatea Polonă de Lectură: Secția de binefacere a APAF și L a organizat o tombolă în sprijinul a peste o sută de familii poloneze sărace aflate în grija permanentă a secției. Autoritatea duhovnicească le-a acordat participanților la tombolă dispensă de la post. La succesul tombolei, prin donarea de cadouri, organizarea bufetului pe cheltuiala lor și servirea, au contribuit doamnele: Aksentowiczowa cu fiica ei, Sewerynowa Blaimowa cu fiica ei, Czapelska, Kołakowska, Krzanowska, Merzowiczowa cu fiica ei, Patlewiczowa, Rapfowa cu domnișoara Barańska, Smyczyńska, Sołtyńska, Świerchowa, Węglowska, Wisłocka cu fiica ei, Wysocka cu fiica ei, Würflowa și Antoniowa Zacharowa cu fiica ei, precum și cofetăria lui Bielecki. În plus, Agopsowicz și Axentowicz au oferit sfaturi și ajutor în organizarea tombolei, Jan Götz din Okocim a donat un hektolitr de bere la butoi și o ladă de bere îmbuteliată, iar J. Olejnik, proprietarul unei grădini, a oferit în mod benevol flori pentru a decora sala. S-au strâns 550,50 de florini și s-au cheltuit 81,54 de florini. Au rămas 468,76 de florini pentru familiile poloneze sărace.

03.<12. – Liov: Revista „Przegląd” din localitate a retipărit din ultimele numerele lucrarea științifică a revistei „Ruch Społeczny” despre relațiile elementului polonez din Bucovina.

03.<12. – Liov – Siret, Biblioteca gratuită a SŞP: Mai multe exemplare a revistei „Polak” au fost donate de la Liov pentru biblioteca din Siret.

03.12. – Cernăuți, sala Societății Polone de Lectură: A avut loc adunarea generală anuală a Cercului Polonez politic din Bucovina.

03.12. – Cernăuți, Societatea Polonă de Lectură: De acum înainte, zilele și orele pentru împrumutul de cărți: joi și duminică, orele 15:00-17:00.

03.12. – Czerniowce, sala Czytelni Polskiej: Zgromadzenie członków rady nadzorczej, dyrekcji oraz zastępców zwołane przez Wislockiego, prezesa rady nadzorczej Towarzystwa Zaliczkowego i Oszczędności.

03.12. – Czerniowce, siedziba Czytelni Polskiej: Amatorzy odegrali dwie jednoaktówki na dochód funduszu zapomogowego dla wdów i sierot po członkach „Gwiazdy”.

03.12. – Kraków: Przeżywszy lat 42 zmarł dr Erazm Odrowąż Krzyszkowski, niegdyś bardzo ceniony czerniowiecki pediatra, literat pisujący wiersze i artykuły (m.in. o liczbie 44 w „Dziadach” Mickiewicza), publikowane w „Gazecie Polskiej”. Po odejściu z Czerniowiec pracował w Rymanowie, następnie w Jaśle, gdzie został lekarzem powiatowym i uprawiał piśmiennictwo literackie ogłaszane w piśmie warszawskich. Pogrzeb odbył się we wtorek 14 marca w Krzeszowicach.

03.13. – Czerniowce: Student farmacji Stanisław Rubinowicz, pisujący wiersze pod pseudonimem Stanisław Sławiana, popełnił samobójstwo zażywając dużą ilość strychniny. Żałobnej posłudze we wtorek 14 marca przewodniczył ks. Józef Krzyżanowski, przemawiał prezes „Ogniska” Roman Kamiński. Koszta pogrzebu pokrył D. Rubinowicz, sadogórski aptekarz.

03.16. – Śniatyn: Anonimowy autor napisał o zgonie dwóch członków „Sokoła”, o przygotowaniach do sokolego zlotu w Kołomyi oraz o koncercie, przedstawieniu i loterii fantowej staraniem Koła Pań Dobroczyńności.

03.17. – Czerniowce: Wydział TBPICP przyznał trzy stypendia po 50 złr: stypendium im. króla Jana III Marcinowi Bilobramowi (student drugiego roku praw), stypendium ks. Witolda Wolańskiego Anieli Babiuk (studentka trzeciego roku seminarium nauczycielskiego), stypendium im. Orłowicza Stanisławowi Paczyńskiemu (uczeń trzeciej klasy wyższego gimnazjum w Czerniowcach).

03.17. – Czerniowce, Czytelnia Polska: Kolejny odczyt „Ogniska”. Student praw Józefowicz mówił o czasie panowania Zygmunta, Batorego i Jana Kazimierza.

03.<19. – Lwów: Przeżywszy lat 47 zmarł Józef Krzyżanowski, urzędnik zakładu obłąkanych w Kulparkowie i wielce zasłużony chorąży „Sokoła”. Pogrzeb odbył się we wtorek 21 marca.

03.19.-23. – Czerniowce, kościół ormiańskokatolicki: Rekolekcje wielkopostne z trzema naukami ks. superiora Mrowińskiego w trzech dniach.

03.12. – Cernăuți, sala Societății Polone de Lectură: A avut loc adunarea consiliului de administrație, a conducerii și adjuncților, convocată de Wislocki, președintele consiliului de administrație al Societății de Creditare și Economii.

03.12. – Cernăuți, sediul Societății Polone de Lectură: A avut loc punerea în scenă a două piese de teatru într-un act, interpretate de amatori, pentru fondul de binefacere pentru vădulele și orfanii membrilor Asociației Meșteșugarilor Polonezi „Gwiazda”.

03.12. – Cracovia: Dr. Erazm Odrowąż Krzyszkowski, odinioară un apreciat medic pediatru din Cernăuți, scriitor de poezii și articole (printre altele despre numărul 44 din „Dziady” de Mickiewicz), publicate în „Gazeta Polonă”, a murit la vârsta de 42 de ani. După ce a plecat din Cernăuți, a lucrat la Rymanów, apoi la Jasło, unde a devenit medic de district și scria opere literare publicate în revistele din Varșovia. Înმომარტა a avut loc marți, 14 martie, la Krzeszowice.

03.13. – Cernăuți: Stanisław Rubinowicz, un student la facultatea de farmacie, care scria poezii sub pseudonimul de Stanisław Sławiana, s-a sinucis luând o cantitate mare de stricnină. Slujba de înmormântare de marți, 14 martie, a fost prezidată de pr. Józef Krzyżanowski, cu un discurs al președintelui Societății Academice Poloneze „Ognisko”, Roman Kamiński. Costurile înmormântării au fost acoperite de D. Rubinowicz, un farmacist din Sadagura.

03.16. – Sneatîn: Un autor anonim a scris despre decesul a două membre a Societății de Gimnastică „Sokół”, despre pregătirile pentru adunarea Societății de Gimnastică „Sokół” din Colomeea, despre un concert, un spectacol și o tombolă organizate prin eforturile Cercului de Binefacere al Doamnelor.

03.17. – Cernăuți: Consiliul de conducere al APAF și L a acordat trei burse de câte 50 florini fiecare: bursa „Regele Ioan al III-lea” lui Marcin Bilobram (student în anul II la drept), bursa „Părintele Witold Wolański” Anielei Babiuk (studentă în anul III la seminarul pentru profesori), bursa „Orłowicz” lui Stanisław Paczyński (elev în anul III la gimnaziul superior din Cernăuți).

03.17. – Cernăuți, Societatea Polonă de Lectură: A avut loc următoarea prelegere a Societății Academice Poloneze „Ognisko”. Józefowicz, student la drept, a vorbit despre domniile regilor Sigismund, Báthory și Ioan Cazimir.

03.<19. – Liov: Józef Krzyżanowski, un funcționar la azilul de nebuni din Kulparków și un merituos susținător al Societății de Gimnastică „Sokół”, a murit la vârsta de 47 de ani. Înმომარტა a avut loc marți, 21 martie.

03.19. – Czerniowce, mieszkanie Józefa Wisłockiego, prezesa Koła Polskiego oraz TPBPiCP: Z powodu imienin delegacja przedstawicieli polskich stowarzyszeń złożyła życzenia solenizantowi. W imieniu delegacji przemawiał Władysław Sołtyński (viceprezes TPBPiCP).

03.19. – Stanisławów: Posiedzenie sokolich nauczycieli celem uchwalenia zestawu ćwiczeń na okręgowy zlot sokoli w Kołomyi.

03.<25. – Suczawa – Czerniowce: Suczawski starosta Bazyli Duzinkiewicz został mianowany radcą rządu krajowego i przewidziany do nominacji na członka bukowińskiego Rządu Krajowego.

03.25. – Czerniowce: Ukazał się 25. numer 17. rocznika „Gazety Polskiej”, a w nim m.in. artykuł „Szkolnictwo w Czerniowcach [liczba uczniów w poszczególnych szkołach z uwzględnieniem płci i wyznania oraz ogółem tudzież nie uczęszczających do szkoły]”, ogłoszenia cukierni Michała Goreckiego, W. Kucharczyka i sklepu Stefana Gainy.

03.25. – Czerniowce: Wieczór przedstawienia, declamacji, gry na cytrze i pokazów gimnastycznych sokolej szkoły gimnastycznej panienek.

03.26. – Cieszyn: Walne zgromadzenie istniejącego pół roku najczynnieszego śląskiego towarzystwa polskiego „Jedność”.

03.<26. – Czerniowce: Sejmowa komisja administracyjna uchwaliła zaproponować Sejmowi, aby na budowę Domu Polskiego udzielił subwencji 500 złr.

03.26. – Czerniowce, sala Czytelni Polskiej: Walne zgromadzenie Stowarzyszenia Rękodzielników Polskich „Gwiazda”. Zgromadzenie uchwaliło fundusz zapomogowy, wybrało władze. Edward Schwarz – ponownie został prezesem, August Czerniawski – wiceprezesem, członkami wydziału: Józef Borysławski, Leopold Duszeńko, Franciszek Elsasser, Wiktor Gina, Sylwester Kunik, Franciszek Ostapowicz, Józef Romański, Karol Schwan, Walery Skwarnicki, Ferdynand Tomkiewicz, Michał Trzciński, August Winterowski oraz zastępcami wydziałowych: Franciszek Kuczabiński, Stefan Mastyjowski, Edward Podgórski, Karol Więckowski, Jan Zacharek. Do komisji kontrolującej wybrano Michała Goreckiego, Antoniego Masłowskiego i Władysława Sołtyńskiego. Wreszcie mianowano członków honorowych. Zostali nimi: Karol i Władysław Borysławscy, geometra Władysław Gaspary, Antoni bar. Kochanowski, red. Klemens Kołakowski, ks. Aleksander Opoliski, Michał Regwald, prof. Jan Skobielski, Bolesław i Józef Sobolewscy, dyrektor Władysław Sołtyński,

03.19.-23. – Cernăuți, biserica armeano-catolică: Au avut loc misiuni în timpul Postului Mare cu trei învățători ale pr. superior Mrowiński pe parcursul a trei zile.

03.19. – Cernăuți, casa lui Józef Wisłocki, președintele Cercului Polonez și al APAF și L: Cu ocazia zilei sale onomastice, o delegație formată din reprezentanți ai asociațiilor poloneze i-au transmis sărbătoritului urări. În numele delegației a vorbit Władysław Sołtyński (vicepreședinte al APAF și L).

03.19. – Ivano-Frankivsk: A avut loc întâlnirea instructorilor Societății de Gimnastică „Sokół” în vederea adoptării unui set de exerciții pentru adunarea șoimilor din Colomeea.

03.<25. – Suceava – Cernăuți: Prefectul Sucevei Bazyli Duzinkiewicz a fost numit consilier în guvernul național și programat pentru numirea ca membru al guvernului național al Bucovinei.

03.25. – Cernăuți: A apărut nr. 25 al anului 17 al „Gazetei Polone”, în care s-a publicat, printre altele, articolul „Învățământul în Cernăuți [numărul elevilor din fiecare școală în funcție de sex și religie și numărul total al celor care nu frecventează școala]”, anunțurile cofetăriei lui Michał Gorecki, W. Kucharczyk și a magazinului lui Stefan Gaina.

03.25. – Cernăuți: A avut loc o seară de spectacol, declamații, cântece la țiteră și demonstrații de gimnastică ale școlii de gimnastică a șoimilor pentru domnișoare.

03.26. – Cieszyn: A avut loc adunarea generală a celei mai active societăți poloneze din Silezia „Jedność”, care exista de o jumătate de an.

03.<26. – Cernăuți: Comitetul administrativ al Seimului a hotărât să propună Seimului acordarea unei subvenții de 500 de florini pentru construcția Casei Polone.

03.26. – Cernăuți, sala Societății Polone de Lectură: A avut loc adunarea generală a Asociației Meșteșugarilor Polonezi „Gwiazda”. Adunarea a aprobat fondul de ajutorare, a ales autoritățile. Edward Schwarz – a devenit din nou președinte, August Czerniawski – vicepreședinte, membri ai consiliului de conducere: Józef Borysławski, Leopold Duszeńko, Franciszek Elsasser, Wiktor Gina, Sylwester Kunik, Franciszek Ostapowicz, Józef Romański, Karol Schwan, Walery Skwarnicki, Ferdynand Tomkiewicz, Michał Trzciński, August Winterowski, și adjuncți ai consiliului de conducere: Franciszek Kuczabiński, Stefan Mastyjowski, Edward Podgórski, Karol Więckowski, Jan Zacharek. Michał Gorecki, Antoni Masłowski și Władysław Sołtyński au fost aleși în comisia de inspecție. În cele din urmă, au fost numiți membri onorifici. Aceștia au fost: Karol

radca dworu Józef Wisłocki. Spośród członków honorowych wyłoniono trzech kuratorów stowarzyszenia (Gaspary, Kołakowski i Sołtyński).

03.28. – Czerniowce: Nad miastem przeleciały pierwsze bociany zwiastujące wiosnę.

03.30. – Czerniowce: Przybycie artystów Teatru Lubelskiego.

03.30. – Czerniowce, hotel „pod Czarnym Orłem”: Zgromadzenie Klubu Cyklistów.

Jan Bujak – Kraków

și Władysław Boryslawski, geometrul Władysław Gaspary, Antoni bar. Kochanowski, red. Klemens Kołakowski, pr. Aleksander Opolski, Michał Regwald, prof. Jan Skobielski, Bolesław și Józef Sobolewski, directorul Władysław Sołtyński, consilierul de curte Józef Wisłocki. Dintre membrii de onoare au fost aleși trei curatori ai asociației (Gaspary, Kołakowski și Sołtyński).

03.28. – Cernăuți: Deasupra orașului au zburat primele berze, anunțând primăvara.

03.30. – Cernăuți: Au ajuns artiștii teatrului din Lublin.

03.30. – Cernăuți, hotelul „Pod Czarnym Orłem”: A avut loc Adunarea Clubului Cicliștilor.

Trad. Ștefania-Carmen Dorosceac

KALENDARIU ROCZNIC 2023 CALENDARUL ANIVERSĂRIILOR

KWIECIEŃ

- 1 IV** – 25. rocznica śmierci **Janusza Nasfetera** (1920-1998), reżysera i scenarzysty filmowego;
- 2 IV** – 1 rocznica śmierci **Janusza Stycznia** (1939-2022), poety dramatopisarza i prozaika;
- 3 IV** – 40. rocznica śmierci **Aleksandra Ścibora-Rylskiego** (1928-1983), pisarza, reżysera filmowego i scenarzysty;
- 4 IV** – 140. rocznica urodzin **Władysława Skoczylasa** (1883-1934), malarza, grafika, rzeźbiarza;
- 5 IV** – 80. rocznica śmierci **Bronisława Onufrego Kopczyńskiego** (1916-1943), kompozytora, dyrygenta, poety;
- 7 IV** – 50. rocznica śmierci **Adolfa Nasza** (1916-1973), etnografan i archeologa;
- 8 IV** – 105. rocznica śmierci **Lucjana Rydla** (1870-1918), poety;
- 9 IV** – 55. rocznica śmierci **Zofii Kossak-Szczuckiej** (1890-1968), pisarki;
- 10 IV** – 95. rocznica urodzin **Jerzego Lisowskiego** (1928-2004), krytyka literackiego, eseisty, tłumacza literatury francuskiej;
- 12 IV** – 60. rocznica śmierci **Kazimierza Ajdukiewicza** (1890-1963), filozofa, logika;
- 13 IV** – 75. rocznica urodzin **Piotra Sommera** (1948), poety, eseisty, tłumacza;
- 16 IV** – 90. rocznica urodzin **Henryka Mądrawskiego** (1933-2009), malarza i grafika;
- 18 IV** – 120. rocznica urodzin **Tadeusza Kwiecińskiego** (1903-1960), muzyka, dyrygenta, kompozytora;

APRILIE

- 1 IV** – 25 de ani de la moartea lui **Janusz Nasfeter** (1920-1998), regizor și scenarist de film;
- 2 IV** – 1 an de la moartea lui **Janusz Styczeń** (1939-2022), poet dramaturg și prozator;
- 3 IV** – 40 de ani de la moartea lui **Aleksander Ścibor-Rylski** (1928-1983), scriitor, regizor de film și scenarist;
- 4 IV** – 140 de ani de la nașterea lui **Władysław Skoczylas** (1883-1934), pictor, grafician, sculptor;
- 5 IV** – 80 de ani de la moartea lui **Bronisław Onufry Kopczyński** (1916-1943), compozitor, dirijor, poet;
- 7 IV** – 50 de ani de la moartea lui **Adolf Nasz** (1916-1973), etnograf și arheolog;
- 8 IV** – 105 ani de la moartea lui **Lucjan Rydlo** (1870-1918), poet;
- 9 IV** – 55 de ani de la moartea **Zofiei Kossak-Szczucka** (1890-1968), scriitoare;
- 10 IV** – 95 de ani de la nașterea lui **Jerzy Lisowski** (1928-2004), critic literar, eseist, traducător al literaturii franceze;
- 12 IV** – 60 de ani de la moartea lui **Kazimierz Ajdukiewicz** (1890-1963), filozof, logician;
- 13 IV** – 75 de ani de la nașterea lui **Piotr Sommer** (1948), poet, eseist, traducător;
- 16 IV** – 90 de ani de la nașterea lui **Henryk Mądrawski** (1933-2009), pictor și grafician;
- 18 IV** – 120 de ani de la nașterea lui **Tadeusz Kwieciński** (1903-1960), muzician, dirijor, compozitor;
- 19 IV** – 80 de ani de la izbucnirea revoltei din ghe-

19 IV – 80. rocznica wybuchu **powstania w getcie warszawskim** (1943); 40. rocznica śmierci **Jerzego Andrzejewskiego** (1909-1983), prozaika, publicysty;

20 IV – 150. rocznica urodzin **Wojciecha Korfante** (1873-1939), przywódcy narodowego Górnego Śląska, jednego z najważniejszych działaczy walczących o przyłączenie Śląska do Polski;

22 IV – 70. rocznica śmierci **Jana Czochralskiego** (1885-1953), chemika, metaloznawcy, twórcy nowoczesnej elektroniki;

23 IV – 80. rocznica urodzin **Jerzego Perzanowskiego** (1943-2009), filozofa, logika;

25 IV – 85. rocznica śmierci **Aleksandra Świętochowskiego** (1849-1938), dramaturga, prozaika i publicysty;

26 IV – 120. rocznica urodzin **Anny Kowalskiej** (1903-1969), pisarki, nowelistki;

27 IV – 55. rocznica śmierci **Edwarda Csató** (1920-1968), krytyka teatralnego i eseisty;

29 IV – 130. rocznica śmierci **Józefa Blizińskiego** (1827-1893), dramaturga i komediopisarza;

30 IV – 90. rocznica urodzin **Krystyny Poklewskiej** (1933-2019), historyka literatury.

toul din Varşovia (1943); 40 de ani de la moartea lui **Jerzy Andrzejewski** (1909-1983), prozator, publicist;

20 IV – 150 de ani de la naşterea lui **Wojciech Korfanty** (1873-1939), lider naţional din Silezia Superoară, una dintre cele mai importante figuri în lupta pentru alipirea Sileziei de Polonia;

22 IV – 70 de ani de la moartea lui **Jan Czochralski** (1885-1953), chimist, cercetător în domeniul metalelor, creator al electronicii moderne;

23 IV – 80 de ani de la naşterea lui **Jerzy Perzanowski** (1943-2009), filozof, logician;

25 IV – 85 de ani de la moartea lui **Aleksander Świętochowski** (1849-1938), dramaturg, prozator şi publicist;

26 IV – 120 de ani de la naşterea **Annei Kowalska** (1903-1969), scriitoare, nuvelistă;

27 IV – 55 de ani de la moartea lui **Edward Csató** (1920-1968), critic de teatru şi eseist;

29 IV – 130 de ani de la moartea lui **Józef Bliziński** (1827-1893), dramaturg şi scriitor de comedii;

30 IV – 90 de ani de la naşterea **Krystinei Poklewska** (1933-2019), istoric al literaturii.

Ogłoszenie

Szanowni Państwo – członkowie, sympatycy, a także wszyscy zainteresowani wstąpieniem do Związku Polaków w Rumunii – przypominamy o fakcie, że członkostwo w Związku Polaków w Rumunii, który jest jedyną organizacją polonijną działającą w Rumunii i uznaną przez rumuńskie władze, związane jest z opłatą składki członkowskiej w wysokości 10 RON rocznie.

Obowiązek ten dotyczy wszystkich organizacji mniejszości narodowych działających w Rumunii i jest wniesieniem symbolicznego wkładu od każdego z nas w funkcjonowanie organizacji i jej działania na rzecz zachowania naszej tożsamości narodowej.

Składki wnosić należy albo bezpośrednio w siedzibie Związku Polaków w Rumunii w Domu Polskim w Suczawie, albo na ręce prezesów poszczególnych filii, którzy też udzielą Państwu wszelkich szczegółowych informacji na ten temat.

Anunţ

Stimaţi Domni şi Stimate Doamne – membri, simpatizanţi, dar şi toţi cei interesaţi să adere la Uniunea Polonezilor din România – Vă reamintim despre faptul că apartenenţa la Uniunea Polonezilor din România, care este unica organizaţie a polonezilor din România, fiind recunoscută de autorităţile române, se plăteşte printr-o cotizaţie în valoare de 10 lei pe an.

Această obligaţie le revine tuturor organizaţiilor minorităţilor naţionale de pe teritoriul României şi reprezintă o contribuţie simbolică de la fiecare dintre noi pentru funcţionarea organizaţiei şi a activităţii sale în folosul păstrării identităţii noastre naţionale.

Contribuţia poate fi făcută fie direct la sediul Uniunii Polonezilor din România, la Casa Polonă din Suceava, fie preşedinţilor fiecărei filiale locale în parte, şi care vă vor da toate informaţiile despre acest subiect.

*Zarząd Związku Polaków w Rumunii
Conducerea Uniunii Polonezilor din România*

KARTA POLAKA

Karta Polaka – to dokument, który jest potwierdzeniem przynależności do narodu polskiego. Zaświadcza o związkach z Polską, jej kulturą, językiem i tradycjami. Może zostać przyznany osobie nieposiadającej polskiego obywatelstwa ani też zezwolenia na stały pobyt w Polsce. Jest wyrazem moralnego obowiązku polskich władz wobec Polaków, którzy ze względu na swoje poczucie tożsamości narodowej pragną uzyskać potwierdzenie przynależności do narodu polskiego.

O przyznanie Karty Polaka należy wystąpić do Konsulatu RP w Bukareszcie. Informacje na temat procedury składania wniosków znajdują się na stronie internetowej Związku Polaków w Rumunii: www.dompolski.ro

Informacji oraz pomocy udzielić mogą także bezpośrednio pracownicy Domu Polskiego w Suczawie.

Karta Polaka (Carta Polonezului) – este un document care reprezintă confirmarea apartenenței la poporul polonez. Atestă legăturile cu Polonia, cu cultura, limba și tradițiile ei. Acest document poate fi acordat unei persoane care nu posedă cetățenie polonă și nici permis de ședere permanentă în Polonia. Karta Polaka reprezintă datoria morală a autorităților polone față de polonezii care având sentimentul identității naționale doresc să obțină o confirmare a apartenenței la poporul polonez.

Pentru a primi Karta Polaka trebuie să vă adresați Consulatului R.P. din București. Informații legate de procedurile de depunere a cererilor se află pe pagina de internet a Uniunii Polonezilor din România: www.dompolski.ro

Informații suplimentare sau ajutor vă pot oferi și angajații Casei Polone din Suceava.

Pismo Związku Polaków w Rumunii | Revista Uniunii Polonezilor din România

POLONUS

ISSN 1223-4192

Str. Ion Vodă Viteazul nr 5

720034 Suceava

Tel./fax: +40 230 520355

redactia_polonus@yahoo.com

www.dompolski.ro

DTP | Druk | Tipar

Redaktor naczelny

Redactor-șef

Elżbieta Wieruszewska-Calistru

Kolektyw redakcyjny

Colectivul de redacție

Barbara Breabăn

Iuliana Agneșca Dascălu

Ștefania Carmen Dorosceac

*Proiectul finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2023”.*

*Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.*

*Proiectul este finanțat din fondurile Cancelariei Președintelui Consiliului de Miniștri al RP
în cadrul concursului „Diaspora și Polonezii din Străinătate 2023”.*

*Publicația prezintă doar opiniile autorilor și nu poate fi identificată
cu poziția oficială a Cancelariei Președintelui Consiliului de Miniștri al RP.*

